Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 13 (7. 402) ◉ 1991 йил 21 январь, душанба ◉ Нархи 8 тийин.

КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлис қатнашчилари партия ва мамлакатдаги аҳволга, КПССнинг ҳозирги сиёсатига доир баъзи масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар. Литвадаги фожиали воқеалар муносабати билан КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросининг баёноти қабул этилди ва у матбуотда эълон қилинди.

КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросининг аъзолари, Марказий Қўмита котиблари КПСС Марказий Қўмитасининг навбатдаги Пленумига тайёргарлик масалаларини ҳам муҳокама қилдилар. Ушбу Пленумни КПСС Марказий назорат комиссияси билан биргаликда бирлашган Пленум сифатида ўтказишга қарор қилинди. Бирлашган Пленумни 1991 йил январь ойининг охири — февраль ойининг бошларида ўтказиш мўлжалланди. Унда ҳозирги пайт тўғрисидаги ахборотни, шунингдек КПСС Уставини рўйхатга олиш тўғрисидаги, КПССнинг норматив-методик ҳужжатлари ва партия ташкилотларини сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш ҳақидаги, иттифоқдош республикалар Компартияларининг бюджети тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилиш режалаштирилмоқда.

КПССнинг норматив-методик ҳужжатлари лойиҳалари кўриб чиқилди. Лойиҳалар тегишли тарзда узил-кесил ишлаб чиқилгандан кейин КПСС Марказий Қўмитаси ва Марказий назорат комиссиясининг бирлашган Пленуми тасдиқлаши учун тақдим этилади.

Сиёсий бюронинг шу йил январь-март ойларига мўлжалланган иш режаси қабул қилинди. Партия ишига оид айрим бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Тошкент шаҳар Кенгаши сессияси олдидан

● Аввал хабар қилганимиздек, Тошкент шаҳар Кенгашининг навбатдаги сессиясида шаҳар ижроқўмининг 1990 йилдаги фаолияти, Тошкент халқ хўжалигини 1991 йилда иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш миқёслари, шаҳар бюджетининг 1989 йилги ижроси ва 1991 йилги бюджетни шакллантиришнинг асосий миқёслари кўриб чиқилиши мўлжалланган.

«Оқшом» ўз муштарийларига Тошкент шаҳар Кенгаши сессиясига тайёргарликнинг бориши ҳақида ҳикоя қилиб боради.

ТЎҒРИ ЙЎНАЛИШ

Бир қарашда бу эълон одатдагидек эди: Ҳамза ноҳиясининг аҳолиси Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг биринчи ўринбосари билан учрашувга таклиф қилинаётган эдилар. Эълонда Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг 1990 йилдаги иши тўғрисида ҳисобот берилиши ҳам айтилган эди. Баъзи бировлар бу эълонни ўқиб турли хил ҳисоботлардан, нутқлардан, йиғилишлардан чарчадик, деб ҳам хаёлдан ўтказган бўлишлари мумкин...

Ҳолбуки, бу кичкина эълонда мушоҳада қилишга молик мазмун бор эди. Авваллари ана шундай муносабат билан бундай учрашувлар ўтказиш одат тусига кирмаган эди. Ҳозир эса Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг раҳбарлари шаҳар Кенгаши сессиясига тайёргарлик кўрар эканлар, 1990 йилда амалга оширилган ишлар бўйича энг аввало шаҳар аҳолиси билан барвақт маслаҳатлашиб олишга қарор қилдилар. Шу боис бугунги кунда ноҳияларда, меҳнат жамоаларида Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси раиси ва унинг ўринбосарлари билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Бу ерда гап фақат аҳоли олдида ҳисоб беришда эмас. Раҳбарларни кўпроқ кишиларнинг таклиф ва мулоҳазалари қизиқтиради. Сессияда тошкентликларнинг бу фикри ҳисобга олинган ҳолда пухта-пишиқ қарорлар қабул қилиш мумкин.

Сессияга тайёргарлик кўришнинг бундай усули диққатга моликлигини таъкидлаш керак. Афсуски, кишилар бундай учрашувларга кўникмаганликлари сабабли ҳамиша ҳам уларга манфаатдорлик билан муносабатда бўлмайдилар.

Тўғри, энг асосийси ана шундай учрашувлар самарадорлигида, уларнинг одамлар турмуш шароитларини яхшилашга бевосита таъсиридадир. 52-мактабда бўлиб ўтган "учрашув" ҳақида гапирадиган бўлсак, бунга умид қилиш мумкин.

Шуни айтиш керакки, Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари К. Р. Расулов ноҳиядаги аҳоли билан биринчи марта учрашаётгани йўқ. У худди шу 195-округдан Тошкент шаҳар Кенгаши депутати этиб сайланган. К. Р. Расулов шаҳар ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари лавозимига тасдиқлангач, қонунга мувофиқ депутатлик ваколатини тўхтатиш тўғрисида ариза берди. Аммо ноҳиядаги муаммолар унга ёт эмас. Шу сабабли ҳам шаҳар ижроия қўмитаси фаолияти тўғрисида ҳисоб бериш учун бу ерга келди.

Навбатдаги беш йилликка якун ясаган 1990 йил умуман олганда ижтимоий соҳаларда сезиларли ўзгаришлар даври бўлди. Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси турли имтиёзлар беришда, жумҳурият Президентининг фармонларини бажаришда ижтимоий адолатга риоя қилиш масалалари билан фаол шуғулланди. Бундан ташқари уй-жой қурилиши, коммунал хўжалик, ободонлаштириш, шаҳар транспорти муаммолари, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик рўзғор буюмлари билан таъминлаш, озодаликни сақлаш, «Маҳалла» каби турли ижтимоий дастурларни амалга ошириш ва бошқа кўпгина масалалар ижроқўм диққат-эътиборида бўлди.

Очиғини айтганда, олдинга қўйилган вазифаларнинг ҳаммасини тўла ҳал этиш имкони бўлмади. Мамлакатдаги мураккаб ижтимоий-сиёсий вазият пойтахтликлар турмушига ҳам таъсир кўрсатмай қолмади. Ҳисоботда ўз аксини топган ўсиш кўрсаткичларига қарамасдан умуман олганда шаҳарликларнинг аҳволи яхшиланди, дейишга асос йўқ. К. Р. Расулов бу ҳақда гапирар экан, унинг турли сабаблари борлигини кўрсатиб ўтди. Масалан, тошкентликлар ҳозир гўшт ва гўшт маҳсулотларини белгиланган норма даражасида истеъмол қиляпти. Бироқ, турли шов-шувлар, ваҳималар оқибатида бу сезилмаяпти. Ёки аҳолини тухум билан таъминлаш масаласини олиб кўрайлик. Агар улар савдо шохобчаларида тухум сотилаётганлигини кўрсалар, илгаригига қараганда 3—5 баравар кўп сотиб олишга ҳаракат қиладилар. Уларни тушуниш мумкин. Доимий тақчилликни бошидан кечираётганлар нима бўлса ҳам рўзғорни бут қилиш ҳаракатидалар. Худди шу сабабли аҳолини барқарорлаштириш имконияти туғилмаяпти. Бундан ташқари нотиқ таъкидлаб ўтганидек, чайқовчилик авж олиши ҳам бунга салбий таъсир кўрсатяпти. Ҳозир бу иллат билан кураш кучайтирилмоқда.

Шуларга қарамасдан бу йил аҳволни ўнглаш учун муайян асослар бор. Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари озиқ-овқат фондлари ўтган йилдагидан кам бўлмаслиги, айрим маҳсулотлар бўйича эса ҳатто кўп бўлишини айтди. Аҳолини бозор иқтисодиёти шароитида ижтимоий жиҳатдан мустаҳкам муҳофаза қилиш учун тегишли чоралар кўриляпти.

Учрашувда тилга олинган барча рақамларни келтириб ўтиришга эҳтиёж бўлмаса керак. Улар сессия ҳисоботида ўз аксини топади. Фақат шуни қўшимча қилиш керакки, ҳисоботдан сўнг ушбу ноҳия аҳолисини тўлқинлантираётган муаммолар тўғрисида суҳбат қизиб кетди. Ушбу учрашув олдидан биз пенсионер А. А. Шумилова билан суҳбатлашдик.

— Мен турмуш ўртоғим билан Тошкентга бир йил муқаддам келдик. Биз Улуғ Ватан уруши қатнашчисимиз, — деди Анна Александровна. — Шуни айтиш керакки, мамлакатимизнинг бошқа минтақаларига қараганда бу ерда турмуш дуруст. Шаҳар ҳокимларининг биз фахрийларга озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик рўзғор буюмлари билан таъминлаш соҳасида кўрсатаётган ғамхўрликлари қувонтиради. Бошқа муаммоларга келсак, шаҳар ва ноҳия ижроия қўмиталари ободонлаштириш, телефон, канализация муаммоларига кўпроқ эътибор қаратишлари зарур.

Учрашувнинг давоми ноҳия аҳолисини ҳам А. А. Шумиловани тўлқинлантираётган масалалар қизиқтиришини кўрсатди. Бу даҳада асосан хусусий уйлар қад кўтарган. Уларда кекса ёшдаги аҳоли кўпчиликни ташкил этади. Бу ушбу хонадонларни телефонлаштириш ўта муҳимлигидан далолат бермоқда. Чунки одамлар «Тез ёрдам» машинасини чақириш учун кўп вақт сарфлашга мажбур бўляптилар. Сайловчилар наказн бўйича бу ерда ўрнатилган битта телефон будкаси камлик қиляпти. Яқин орада ҳаммомнинг йўқлиги ҳам кишилар эътирозларига сабаб бўлмоқда. Бу эҳтиёж учун анча жойга қатнашга тўғри келяпти. Бундан беш йил муқаддам Линейная кўчасининг бир қисми қазилган эди. Ўшандан бери йўлнинг 300 метрлик бу қисми даҳа аҳолисига кўпгина ноқулайликлар туғдиряпти. Учрашувда бошқа жиддий масалалар ҳам тилга олинди.

Улардан маҳаллий Кенгашларнинг аҳоли талаб-эҳтиёжларини ўрганиш, янада муҳими ҳал қилишдаги нўноқликлари яққол кўзга ташланяпти. Шу сабаб улар шаҳар маъмурларига мурожаат қилишга мажбур бўляптилар. Уни учрашувда иштирок этган ноҳия ижроия қўмитаси, хизматлари раҳбарлари ҳам тан олишга мажбур бўлдилар. Аҳоли ана шундай учрашувларни ноҳия миқёсида ҳам ўтказиш зарурлиги, уларга ижроия қўмитаси ходимлари билан бирга халқ депутатларини ҳам таклиф этишни айтдилар. Шаҳар ва ноҳия Кенгашлари, улар ижроия қўмиталарининг иш услубларини такомиллаштириш учун бундай учрашувлар катта аҳамиятга эга бўлишига ишончимиз комил.

Ҳа, биз бир-биримиз билан тез-тез учрашиб туришимиз керак, дейишди якдиллик билан бу мулоқот иштирокчилари. Бу маҳаллий ҳокимият вакилларига ҳам, аҳолига ҳам жуда зарурдир. Раҳбарлар ана шундай мулоқотлар пайтда ўз муаммоларини очиқ баён қилишлари, айни пайтда ўзлари сайлаб қўйилган раҳбарлар ишини назорат қилиб боришлари мумкин бўлади.

— Учрашувдан мамнунман, — деди биз билан хайрлашар экан А. А. Шумилова. — Менинг фикримча, Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси тўғри йўлни танлаган. Бу унинг фаолияти самарали бўлишига умид туғдиради.

Л. ПАРПИЕВА.

Чкалов номидаги Тошкент тайёрасозлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг тайёрлов цехи жамоаси пешқадам ишчилар Ирина Бабацина ва Абдуғани Нуралиевлар номини ҳурмат билан тилга олишади. Чунки бу ишлаб чиқариш илғорлари ўзларига топширилган вазифаларни ҳамиша масъулият билан адо этишади.

Чапдаги суратда эса шу корхонанинг илғорларидан Нусрат Ваитов, Баҳодир Одилбековларни кўриб турибсиз.

Р. Шарипов суратлари.

[1967 йил солномасидан]

Машҳур боғбон Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ССЖИ Давлат мукофотининг лауреати Ризамат ота Мусамуҳамедов бундан чорак аср муқаддам «Тошкент оқшоми» рўзномасида «Кўчат эк, боғ қил!» мақоласи билан ҳамшаҳарларимизга мана бундай деб мурожаат қилган эди:

«Болаларим, жигаргўшаларим! Шу ёруғ оламда 86 йил яшаб, кўп нарсаларни кўрдим, турмушнинг аччиқ-чучугини хўп татидим, чорақам бир асрдан бери кўчат ўтқазаман, ток кўтараман, меваларнинг нишона ҳосилини бола-чақаларим, дўст-биродарларим билан тотиб кўрганимда, эл-юрт хизматига бел боғлаб яратган боғларим ҳосилга кирганда умрим бекорга ўтмабди, кўпчилик хизматига ярабман деб ўйлаб қоламан, бобо касбим — боғбонлик билан ғурурланаман...

Чироғларим! Янги боғ яратаётганингизда эскисидан воз кечиб юборманг, уни қаровсиз қўйманг. Диёримизни боғга буркашдек хайрли ишни ҳам эски ва чарчаб қолган боғларни «оёққа турғазиш» билан бирга олиб борайлик».

Отахон боғбоннинг бу чақириғига ўша йиллари кўп ҳамшаҳарларимиз «лаббай» дея жавоб бериб янги турар-жойларда, мавзеларда, ҳовли-томорқаларда боғлар барпо этдилар.

⊙ Тошкент замини 700 дан ортиқ зилзилани бошидан кечириб турганда, шаҳар чегараси Сергели ҳисобига кенгайди ва саккиз ой ичида 150 минг квадрат метрли уй-жой, жамоат ва маданий-маиший бинолар бунёд бўлди.

Шаҳар саноати тез суръатлар билан ўсиб, хорижий мамлакатларга маҳсулот чиқарганини қуйидаги қисқа ахборотдан билиб олиш мумкин:

⊙ Тошкентдаги «Компрессор» заводи коллективи қўшни Афғонистонга 5 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб жўнатди. Бундан ташқари, Эронга компрессор станцияларга эҳтиёт қисмлар, Руминияга 12 компрессор станция юборилди.

⊙ Пойтахт тўқимачилари Жазоир Республикасининг буюртмасини адо этдилар. Бу мамлакатга 30 минг метр бўз, 20 минг метр сатин, 24 минг метр чиройли гуллар туширилган газламалар йўлланди.

⊙ Ҳиндистонга «Подъёмник» заводи икки кўтарма кран, «Ташкенткабель» заводи турли мақсадларга мўлжалланган ҳар хил кабеллер, «Таштекстильмаш» йигирув машиналарининг бир партиясини юборди.

⊙ Вьетнам Демократик Республикаси, Монголия Халқ Республикаси, Венгрия, Польша, Болгария, Эрон, Мали, Люксембург каби мамлакатларга Тошкент корхоналарининг маркаси босилган маҳсулотлар жўнатилди.

«ТОШКЕНТ — ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ҚАЛЪАСИ»

Рўзноманинг 27 мартида юқоридаги сарлавҳа билан тайёрланган махсус сонида дўстлик улуғланади.

«Ҳозирги кунда завод ва фабрикаларда, янги Тошкент қурилишлари майдончаларида, илмий муассасалар ва лойиҳалаш ташкилотларида, олий ўқув юртлари ва шаҳарнинг коммунал ҳамда маиший хизмат корхоналарида мамлакатимизнинг турли бурчакларидан бўлган юздан ортиқ миллат ҳамда элат вакиллари елкама-елка туриб меҳнат қилмоқдалар. Бизнинг ҳаммамиз ягона, тотув оила фарзандлари бўлиб яшамоқдамиз».

«Оқшом»нинг саҳифаларида юздан ортиқ миллат вакилларининг суратлари ва дил сўзлари ёритилган.

⊙ Тошкентнинг Академия шаҳарчасида кўпгина илмий муассасалар, уларнинг хўжалик бинолари жойлашди. Фан шаҳарчасини қуриш учун Високовольтная кўчаси районида 90 гектарлик майдон ажратилди.

«Оқшом» ёритган бу ахборот ҳозирги Академия шаҳарчасининг барпо бўлишидан дарак эди.

«ЎЗБЕКИСТОНДА БЕШ КУН»

«Ўзбеклар шод яшаяпти, улар қандай қилиб яхши яшаш кераклигини биладилар!» Бу сўзларни Швейцариянинг СССРдаги элчиси Август Р. Линдт айтган. Ўша пайтда Европа, Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг кўп мамлакатларидан келган дипломатлар Ўзбекистонни беш кун сайр қилиб, ўзбек халқининг матонати, жасорати, иродаси ва меҳнаткашларига тасанно айтдилар.

ЮКСАК БАҲО

«Ўзбекистон диёридан кўплаб турли талант эгалари етишиб чиқмоқдалар...

Қадимги куй ва қўшиқларни тарк этмаган, бугунги кунимизни куй ва қўшиқларида тараннум этувчи талант эгалари бўлган оилалар бу диёрда кўплаб учрайди. Зокировлар оиласи фикримизнинг далилидир».

(«Правда».).

ПОЙТАХТ ДАРВОЗАСИ

«Ўтган асрда Тошкентнинг ўн иккита дарвозаси бўлган эди. 1865 йилда халқ усталари — заргарлар олтиндан 12 та калит қуйишган. Бу олтин калитлар поручик Александр Макаровнинг сафар қутисида Петербургнинг Қишки саройигача олис йўлни босиб ўтди...

Ҳозир республикамиз пойтахтида иккита улкан дарвоза мавжуд. Бу дарвозаларнинг биринчиси темир йўл, иккинчиси ҳаво йўли дарвозасидир».

«Оқшом» рўзномаси ана шу икки дарвозанинг «Кеча, бугун, эртага» қандай бўлиши ҳақида ҳикоя қилган.

ҚИЗИҚАРЛИ РАҚАМЛАР

(1967 йилга нисбатан)

⊙ Ҳозирги вақтда шаҳарда 1 миллион 250 минг киши яшайди, ёки шаҳар аҳолиси 50 йил мобайнида деярли 4 ярим баравар ўсди.

⊙ Кейинги етти йил ичида Тошкент аҳолисининг ўртача ўсиш суръати бир йилда деярли 30 минг кишига тўғри келади.

⊙ 1980 йилга келиб шаҳар аҳолиси 1 миллион 400 минг кишини ташкил этади. Агар аҳолининг умумий ўсиши шундай суръатлар билан борса, шаҳар аҳолисининг сони 2000-йилга келиб 2 миллионга етади **(Изоҳ — ҳозирнинг ўзида Тошкент аҳолиси 2 миллиондан ошиб кетди]**.

Александр НЕВЗОРОВ: *Гувоҳлик*

БУ ҲАҚИҚАТНИ ҲАМ АЙТИШ КЕРАК

СССР Олий Кенгаши қарорига биноан 16 январда Марказий телевидениенинг биринчи программасида ленинградлик таниқли журналист Александр Невзоровнинг Литвадан тайёрланган репортажи намойиш қилинди. Ўша оқшом у Ленинград программасида томошабинларнинг саволларига жавоб қайтарди. А. Невзоровнинг жавоблари «Рабочая трибуна» муштарийларида қизиқиш уйғотиши аниқ, деб ўйлаймиз. Ёзув қисқартирилган ҳолда босилмоқда.

Бошловчи. Савол мафиячилик руҳида бўлиб, имзо қўйилмаган.

«Касалхонадан тузалиб чиқибди, энди биз шунга мажбур этмоғимиз керакки, у демократияга қарши иш юритиш соғлиқ учун зарар эканлигини билиб олсин...». Шу тариқа давом этади. «600 секунд»нинг бадиий раҳбари Александр Невзоровга Ленинград кенгашига қарши чиқишлар қилиш ҳамда унинг шаънига таъна тошлари отиш нега керак бўлиб қолди? Кўпчилик тушунмай турибди. Кулфату фожиа одатда бирга қўшилиб келади, дейишади. Мен Ленинград кенгаши билан боғлиқ масалаларни кўтаришни истамоқчи эмасдим, шунинг учун ҳам сен жавоб бермаслигинг мумкин, умуман ана шундай савол борлигини таъкидлаб ўтгим келди, холос.

А. Невзоров. Мен Ленинград кенгаши билан боғлиқ саволга жавоб бермоқчиман. Ленинград кенгаши томонидан Литвага нисбатан ачиниш туйғулари пайдо бўлганига ҳам, ҳамдардлик билдирилаётганига ҳам, у ерда рўй бераётган воқеалар тушуниб етилаётганига ҳам асло ишонмайман. Ҳа, ишонмайман. Нега деганда, у ерда бўлмай, ҳақиқий аҳволни билмай туриб, Ленинград кенгаши ўртага қўйишга журъат этаётган фикр-мулоҳазалар илгари сурилиши мумкин эмас. Мен, бир нарсани тушунмайман: бу ерда автобуслар ҳаракатини таъмин эта олмаётган кишилар қандай қилиб Литвадаги сиёсатни ўзгартирмоқчи ёки мазкур жумҳуриятда рўй берган вазиятни қай тарзда барқарорлаштирмоқчи бўлишаяпти? Яна шуни англамайманки, кўчада маст ётган одамлар, алиментчилар, милициядан яна хабарнома келганда Ленинград кенгашининг қайсидир депутати бўлиб чиқаётган кишилар бу ишни наҳотки уддалай олсалар?..

Бошловчи. Саша, мана шунинг учун ҳам бу саволни бермоқчи эмас эдим, чунки муносабатларингиз...

А. Невзоров. Мен уларнинг самимийлигига ишонмайман. У ерда тўкилган қон баҳонасида шон-шуҳрат орттириб қолмоқчи бўлишаётганини тушуниб турибман...

Бошловчи. Мана бу савол, назаримда, дард-алам билан ёзилган: «Агар ростига кўчадиган бўлсак, сен қарта устига катта гаров қўйдинг, қизғин тарафдорларингнинг бир қисмидан ажралиб қолишдан қўрқмайпсанми?».

А. Невзоров. Мен ёш бола эмасман, нима иш қилаётганимни жуда яхши билардим. Программамизга ишонч ва муҳаббат билан муносабатда бўлаётган одамларнинг бир қисмидан ажралишга тўғри келишини ҳам яхши билардим. Айни пайтда мана шу 15 дақиқа нақадар кучли ғазаб уйғотишини ҳам. Ҳа, ўша воқеа ҳақидаги бошқа ҳақиқатга бағишланган атиги 15 дақиқа. Мен қадрим баҳосини ошириш учун ишламайман. Бунақа йўл билан топган обрўга тупураман. Шунинг учун ҳам Литва билан боғлиқ бу можаролар ҳамда мен тайёрлаган бутун кўрсатув ўз масъулиятимда бўлиб, онгли равишда қилинган ишдир. Шундай ишни бажарганим учун заррача афсусланаётганим йўқ. Ҳатто программамизни муттасил кўриб келаётган томошабинларнинг ярмидан айрилиб қолганимни билган тақдирда ҳам асло афсусланмайман.

Бошловчи. Шахсий, аммо бирмунча жиддий савол: «Сизнинг ўз муносабатингизни билмоқчимиз: қуролсиз шаҳарга қўшинлар киритиш шартмиди? Нима сабабдан рус тилида сўзлашадиган тўда Литванинг қонуний ҳукуматини тарбиялаш учун йўл олди?».

А. Невзоров. Биринчидан, улар тарбиялаш учун эмас, балки арзнома билан боришган. Бироз кейинроқ, у ерда ҳақиқий вазият ошкор этилиб, ҳамма нарса аниқланган пайтда улар ҳам қуролсиз одамлар бўлишгани тушуниб етилади. Ана шу одамларга нисбатан ҳам ваҳшийларча иш тутишди... Айтганча, бу ҳақда программада гап борган. Ҳа, буғ билан иситиш системасига босимли шланг улаиб, устидан қайноқ сув қуйилган 70 киши тўғрисида. Уларнинг буйраклари ишдан чиқарилган. Қурамизки, бу одамлар, худонинг ўзи сақласин, тарбиялаш учун боришмаган.

Армия масаласига келганда, ҳатто биз ўша ерда бўлган дақиқаларда ҳам... Литвада армиянинг иштироки зарурати менинг учун узил-кесил тушунарлидир.

Бошловчи. Сўнгги савол: қилган ишингиздан афсусланаяпсизми?

А. Невзоров. Йўқ, деб айтаман ҳаммага. Бизни яхши кўрадиган ва яхши кўрмай қўйганларга ҳам (мен программамизни назарда тутаяпман), илгари бизга ишонч билдириб келган, эндиликда эса улар Горби ёки Гидасповга сотилиб кетишди, дея ишонмаётганларга ҳам айтадиган гапим шу: афсусланмаяпман. Шунинг учунки, барчага зид, жамоатчилик фикрига қарама-қарши бўлса-да, кимларнингдир ана шу фожиа, Литвадаги ола-тасирлик негизига қурилган жуда жиддий сиёсий ўйинини бузган ҳолда уларга қасдма-қасдлик билан шундай дейман: энг асосий иш бор, бу ҳақиқат ҳақида ҳам айтиш керак бўлди. Кимдир шундай қилиши лозим эди. Худога шукурки, бу вазифа менинг зиммамга тушди ва уни бажардим...

В. АНДРИЯНОВ ёзиб олди.

(«РАБОЧАЯ ТРИБУНА» рўзномасининг шу йил 18 январь сонидан).

АҚЛ БИЛАН ИШ ЮРИТАЙЛИК

МАЪЛУМКИ, шу йил 10 январда ССЖИ Президенти М. С. Горбачев Литвадаги ижтимоий-сиёсий вазият ҳаддан ташқари кескинлашганлиги муносабати билан Литва ССЖ Олий Кенгашига бевосита мурожаат этиб, жумҳуриятда ССЖ Конституциясининг ва Литва ССЖ Конституциясининг тўла амал қилишини дарҳол тиклашни, илгари қабул қилинган Конституцияга зид ҳужжатларни бекор қилишни таклиф этган эди. Афсуски, Литва раҳбарияти бундан ўзига тегишли хулоса чиқариб олмади. Натижада 12 январдан 13 январга ўтар кечаси ошкора тўқнашув рўй бериб, бегуноҳ кишиларнинг қони тўкилди.

Матбуотда эълон қилинган КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий Бюросининг Литва ССЖдаги воқеалар муносабати билан берган Баёнотида жуда теран фикрлар рўй-рост айтилган. Биз бу Баёнотдаги айтилган гапларга тўла-тўкис қўшиламиз. Халқимизда «Етти ўлчаб, бир кес» деган нақл бор. Бундай қалтис вазиятларда албатта ақл билан иш юритиш лозим. Ўйлаймизки, Литва халқи, барча ватанпарварлар вазиятни барқарорлаштириш учун қўлидан келган ишни қиладилар.

А. ҲАСАНОВ,
КПСС аъзоси, ҳуқуқшунос.

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Қорақалпоғистон вилоят партия комитетининг пленумида Ўзбекистон Компартияси Устави асосида бундан буён вилоят партия ташкилотини Қорақалпоғистон республика партия ташкилоти, вилоят партия комитетини эса Қорақалпоғистон республика партия комитети деб номлаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Пленумда илгари вилоят партия комитетининг котиби бўлиб ишлаган Д. Н. Шамшетов Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон республика комитетининг биринчи котиби этиб сайланди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Бугун бутун Қрим ярим оролида Қримнинг давлат ва ҳуқуқий мақоми тўғрисида референдум ўтказилаяпти. Референдум натижалари асосида ё Қрим Автоном Совет Социалистик республикаси тикланади ё бу ҳудуд яна Украинанинг жанубий вилояти мақомини сақлаб қолади.

ХОРИЖДА

● АҚШ ва улар иттифоқчиларининг Ироққа қарши жанговар ҳаракатлари давом этяпти. Ҳозиргача кўп миллатли кучлар авиацияси 4700 та жанговар учиш қилди. Америка кемаларидан Ироқнинг ҳарбий ва стратегик нишонларига 196 та «Томагавк» қанотли ракеталари йўлланди. Ироқ ҳудудида Америка авиацияси 11 та Ироқ тайёрасини уриб туширганлиги маълум қилинади.

Ироқ расмий маълумотларига кўра бомбардировкалар оқибатида мамлакат ҳудудида 94 киши ҳалок бўлди, 246 киши жароҳатланди.

Бугунги кун нафаси ТО

Бугун мўътабар даргоҳда

ЛЕНИН ОРАМИЗДА ЮРИБДИ

Ленин яшамаса агар виждонда,
Ким ҳам курашларда бўларди шерик!!.
Яхшиям, ғалвали вақту замонда
Ленин орамизда юрибди тирик! —

деганида шоир Абдулла Орипов бутунлай ҳақ эди. Ҳа, унинг руҳи, унинг ғоялари орамизда юрибди. Гарчи унинг номи тимсол тушунчага айланиб кетса-да, аммо доҳийнинг ғоялари барҳаёт. Улар бизнинг қалбимизда, тилимиздадир.

Бугун В. И. Ленининг хотира куни. Унинг мангуликка кетган куни. Ҳар йили, ҳар сафар унинг Тошкентдаги музейи филиали одамлар билан гавжумлашиб кетади. Юзлаб, минглаб кишилар, коммунистлар бу мўътабар даргоҳга келиб таъзим бажо этадилар. Бугун ҳам унинг ҳаёти янги қирраларини акс эттирувчи экспонатлар музей залларидан ўрин олган. Уларнинг бири ёнида В. И. Ленин Марказий музейи филиали директорининг ўринбосари Қ. Х. Иноятовни учратдик.

— Қутлуғ Ҳамдамович, бугунги кунда биз ўз тарихимизни, сталинчиликни қаттиқ танқид қилиш билан бирга бизга шундай жамиятни яратиб берган улуғ зот — В. И. Ленин шахсига ҳам тошлар отиш бўлиб турибди. Мантиқан ўйлаганда, шу инсофданми!

— Кейинги пайтда мамлакатимизда «социализм», «коммунизм», «ленинизм» деган сўзлардан узоқлашишга чорловчи, шунга ҳаракат қилувчи кишилар сони ортиб боряпти. Ваҳолонки, Ленининг ишини бутун жаҳон тан олаётган бир пайтда шундай қилинаётганлиги ғоят ажабланарлидир. Масалан, Францияда Ленинни «XX асрдаги энг йирик шахс» деб эълон қилинди. Яқинда АҚШда чоп этилган «Давримизнинг юз буюк инсони» китобида В. И. Ленин тўғрисида шундай дейилади: «XX асрда бирор бир киши Ленинчалик Россия ва ҳатто бутун жаҳон қиёфасини ўзгартира олмади».

Бизнинг мамлакатимизда Ленин шахсига нисбатан бўлаётган бундай салбий ҳоллар тўғрисида жиддийроқ ўйлаб кўришимиз керак. Етмиш йил мобайнида «собиқ ленинчилар» Ленинни афсонавий зотга айлантириб юбордилар. Шу тариқа унинг ҳақиқий қиёфаси аслидан узоқлаша борди. Бу эса унинг тўғрисида турли тушунчалар ҳосил бўлишига олиб келди. Кимдир ундоқ қилмаган эди деса, яна биров бундай қилиши керак эди, қаттиққўл, иззатталаб эди... деган нотўғри «фалсафа»ларни тарқата бошладилар. Ахир биз тирик одамни муҳокама қилмаяпмизку! Ахир биргина одамдан бир умр хато қилмасликни талаб этиш бу ўта калтабинлик эмасми? Биргина кишидан ўн йилликларга мўлжалланган социалистик қурилишнинг бекаму-кўст дастурини талаб қилиш мантиқан тўғрими? Унинг бир ўзи ҳамманинг ишини қилолмаслиги, ҳар бир киши учун ишлолмаслиги табиий-ку, ахир. Бунинг учун ҳамма ўз ишини бажариши керак. Лениндан ўрганадиган энг муҳим томон шунда эдики, у ўта қатъиятли, ҳаракатчан, ўз хатосини мардларча тан олувчи, социализмни ривожлантириш тўғрисида тинимсиз изланиш олиб борувчи инсон эди.

— Ленин фаолиятида Туркистон ҳам алоҳида ўрин тутар эди...

— Тўғри, Ленининг таржимаи ҳолида унинг Ўрта Осиёга 653 марта мурожаат қилганлиги қайд этилган. Ўлкадаги муаммолар унинг 272 та ишида ёритилган. Масалан, 1918—1924 йилларда Туркистонни сиёсий, иқтисодий ва маданий ривожлантириш тўғрисидаги масала РКП(б) Марказий Комитетида 60 мартадан ортиқ муҳокама қилинган эди. Ленин Туркбюро олдига ўлкадаги аҳволни аниқ ва чуқур ўрганиб, ўлка коммунистлари олдига навбатдаги вазифаларни қўйган, Советларга эса тўғри қарорлар чиқаришга ёрдам берган, хатоларни тўғрилашга кўмаклашган эди. У Туркбюро аъзолари, ўлка партия, совет ходимлари билан мунтазам алоқада бўлиб, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари фаолияти тўғрисидаги ахборотларни чуқур таҳлил этар эди. Туркистон меҳнаткашларининг В. И. Ленинга ёзган хати асримизнинг ажойиб ҳужжати бўлиб қолган.

— Октябрь инқилобининг 73 йиллигида КПСС Марказий Комитетига, «Правда» рўзномасига, митингларда В. И. Ленин шахсига қарши айтилган туҳматларга ҳайкалларни олиб ташлашга қарши минглаб телеграммалар келган экан...

— Бутуниттифоқ фахрийлар Кенгашининг мурожаатномаси ҳам бу фикрнинг кўргазмали тасдиқномасидир. Унда айтилишича, уруш, меҳнат ва Қуролли кучлар фахрийлари Тбилиси, Тернополь, Червоноград, Латвия, Литва, Молдованинг бир қатор аҳоли пунктларида ва шунингдек мамлакатнинг айрим жойларида В. И. Ленининг ҳайкалини олиб ташлаш фактларини ҳеч қандай баҳона билан оқлаб бўлмайдиган антисовет ва антисоциалистик ҳолатдаги бузғунчилик деб билади. Бу фақатгина Ватанимиз тарихи ва маданиятига нисбатан бузғунчилик эмас, балки совет жамияти, совет турмуш тарзига, давлатимизга, мавжуд сиёсий системага нисбатан ташкил қилинган зарбадир.

— Бугунги кунда «социализм танглиги», «Октябрь хатоси» тўғрисида, марксизм ва ленинизм меросидан воз кечиш зарурлиги тўғрисида кўп ёзилмоқда...

— Лекин шуни айтиш кераки, шу кунларда бўлаётган танглик бу социалистик ғояларнинг танглиги эмас, балки бу бюрократик системанинг, яъни маъмурий-буйруқбозлик асосидаги давлат социализмининг танглигидир. Ленининг номи улуғ. Бизнинг келажагимиз Октябрь ва Ленининг номлари билан боғлиқ. У инсониятга озодлик эшигини очиб берди. Унинг ғоялари ўлмасдир. Ленин дилимизда, қалбимизда ҳамиша барҳаёт.

Суҳбатдош Т. ТОШЕВ.

СЎЛИМ Фарғонанинг кичкинагина Янгичек қишлоғида туғилган Фотиманинг тақдир йўли худди отаси Хўжамбердининг ҳаёт тарзига ўхшаб кетди. Отаси — коммунист, собиқ партизан, шўро ва касаба уюшмаси ташкилотларида фидойилик кўрсатиб ишлаган эди. Фотима 1936 йили Фарғона муаллимлар олий илмгоҳининг тарих бўлимини тугатиб, шу даргоҳда ўқитувчи бўлиб қолди, кейинчалик Қўқон, Фарғона, сўнг жумҳурият фирқа ва комсомол ҳаётида жавлон уриб меҳнат қилди.

Юракда ўти бор инсон халқ ғам-ташвишида куч-ғайрат аямай тобланади. Фотима Хўжамберди қизи ҳам қалбида ўти, билагида кучи билан эл-юртга фидокорлик кўрсатди. Бир олим унинг ҳаётидан лавҳаларни кўриб: «Суратлар — умр ойнаси» деган эди. Ўша ҳаяжонли суратларни мен ҳам кўздан кечирдим. Бир аёлнинг бир умрдаги жасоратларини хаёлан ҳис этдим. Фотима опа жумҳурият комсомоли ва ЎзКомпартия Марказий Қўмитасининг котибаси бўлиб ишлаган йиллари катта ҳаёт мактабини ўтаган эди:

— Фарҳод нурхонаси бунёдида опанинг ҳиссаси борми?

— Бор!

— Жанубий Тошкент канали, опа иштирок этганми?

— Иштирок этган!

— Бекобод металлургия заводи қурилишида Фотима опа жонбозлик кўрсатганми?

— Жонбозлик кўрсатган!

Мана, бир сурат лавҳаси: Фотима опа Фарҳод электростанцияси қурувчилари орасида. Ўртада машҳур бахши Ислом шоир достон айтаяпти.

Яна бир сурат. Ўзбек генерали Собир Раҳимов, машҳур геолог олим Ҳабиб Абдуллаев ва Фотима Йўлдошбоевалар Москвада ўзбек сиёсий бўлим командирлари даврасида туришибди. Бу буюк сиймолар нақадар ажойиб инсонлар эди!

Даҳшатли Улуғ Ватан уруши бошланган йили Фотима опа Тошкентнинг Октябрь ноҳияси ижроқўмининг раисаси бўлиб ишлаётган эди. Йигирма иккинчи июнь кун бўйи одамлар билан учрашиб, таскин-тасалли берди, дадилликка ундади, суҳбатлар қурди. Ўша кунданоқ мардлар жанг майдонига отландилар. Ярим кечада Фотима опанинг офицер укаси Умарали уйига телефон қилди:

— Опа, эрталаб фронтга жўнаймиз, кўришолмасак хайр!

Фотима опанинг юраги увишиб, тили зўрға калимага келди:

— Хайр, бошинг тошдан бўлсин, укажоним!

Ёдномалар

ИККИНЧИ УМР

● Дунё яхшилар билан сайқал топади. Умрлар бўладики, хислат-фазилатлари билан одамларга ибрат кўзгусидек ҳаёт ва яшаш тарзини кўрсатади. Лекин бу ёруғ оламда ҳеч нарса абадий бўлмаганидек, инсон умри ҳам паймонига етиб сўнади. Шунда ҳам, марҳум яхши одамлар руҳи мавҳум оламга сингиб кетса ҳам, хотираларда мисли ёрқин юлдуз чарақлаб, нур тараб тураверадилар. Қалби тоғ дарёсидек жўш уриб яшаган Фотима Хўжамберди қизи (Йўлдошбоева)ни эслаганда, беихтиёр: «Яхшилар икки умр яшайди», деган эзгу фикр хаёлдан ўтади.

Умр зарварақларини кўздан кечирамиз.

Аланга-ю оташ ичра қолгандек куюниб юрган Фотимани эртаси куни Йўлдош ота Охунбобоев чақириб, уни кетма-кет саволга тутди:

— Ёшлигинг Қўқонда ўтган, а?

— Ҳа.

— Дастлабки комсомолларга бошлиқ бўлгансанми?

— Ҳа.

— Фарғона окружкомида ишлаганмисан?

— Ҳа.

— Яхши. Қўқонда сени халқ ҳурмат қилади. Ўша ерда сенга иш кўп. Бўлди. Эртадан Қўқонга борасан.

Шундай қилиб, Фотима Қўқон шаҳар фирқа қўмитасида котиба бўлиб иш бошлади. Уруш бўлаётган шаҳарлардан келганларни жойлаштириш, корхоналарни ҳарбийга мослаштириш, кўчириб келтирилган завод-фабрикаларни тезда ишга тушириб жонлантириш каби иш-юмушлар бошдан ошиб ётарди. Лекин у ҳар қачон вақт ҳам, билак-юрагида куч-ғайрат ҳам топа оларди. Шунинг учун ҳам қисқа вақт ичида Қўқондаги кимёвий ўғитлар корхонасини ўқ-дори заводига айлантириб юборди, ўшанда Олий Кенгаш Раёсатининг: «...Ҳукуматнинг алоҳида топшириғини намунали суратда бажарганингиз учун Сизни Фахрий ёрлиқ билан мукофотлайди», деган сўзлар ёзилган ёрлиғини олди.

Худди ўша оловли йилларнинг бир кунида вокзалда бир аёл куйиб-пишиб юрарди. Қомати сарвдек, қош-кўзлари қора, оқ юзида ҳаяжон-ташвиш балқиган бу аёл Фотима опа Йўлдошбоева эди. У жанг майдонларига ўзбек халқининг совға-саломларини олиб бораётган делегация бошлиғи эди. Жангчиларга озиқ-овқат, мева-чева, дон-дун, кийим-кечак каби совғалар ортилган саксон беш вагонли эшелон йўлга чиқди. Бир ҳафтадан кейин эшелон Ғарбий фронтга етиб келиб, Харьков яқинидаги Белоцерков деган жойда жангчилар ҳузурига туширилди. Бу ерда мусиқа ва табриклар ўрнига тўпларнинг гумбур-гумбури остида совғалар жангчиларга топширилди.

Қалби жасур аёл жанг майдонларида ҳам армиямиз йигитларига мардлик намуналарини кўрсатиб, уларга руҳий мадад бериб қайтди.

Фотима опа Йўлдошбоева урушнинг оғир дамларида ўзи қаерда бўлмасин, жангчилар билан елкама-елка турди. У ўзбек халқининг жанг майдонларидаги ўғлонларига йўллаган машҳур хитобнома хатини тайёрлашда Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Мақсуд Шайхзода ва бошқалар билан эзгу меҳнат қилди, буюк Ғалабага баҳоли қудрат ҳиссасини қўшиб борди.

Инсон — чиниқиш учун яратилган. Фотима опа Йўлдошбоева бошида шунчалар ташвиш-юмушлар бўлишига қарамай, аспирантурани битирди, тарих фанлари номзоди бўлди, доцент унвонини олди. Бир неча йил Энгельс номидаги чет тиллар илмгоҳида ректорлик қилди, умрининг охиригача Тошкент Давлат дорилфununининг шарқшунослик куллиётида ишлади. Она-Ватан олдидаги хизматлари учун опа «Ҳурмат белгиси», Меҳнат Қизил Байроқ орденлари, медаллар, кўплаб Фахрий ёрлиқлар билан мукофотланди. Илмда катта хизматлари учун унга Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган фан арбоби фахрий унвони ҳам берилди.

Яхшилардан ҳаётда ўчмас из, шарофат ва саодат қолади. Фотима опа Йўлдошбоева ўз умрини халқ бахти учун сарфлади, кўплаб илмий ишлар ёзиб қолдирди, ўнлаб ёшларни етук кишилар қилиб етиштирди. Опанинг икки фарзанди — Тоймас Йўлдошбоев фалакиёт илмгоҳининг директори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси. Қизлари Зуҳрахон Ғаниева иқтисод илмгоҳининг илмий ходими. Улар оналари чироғини ёқиб ўтиришибди. Агар Фотима опа Йўлдошбоева ҳаёт бўлганларида фарзандлари, неваралари, дўст-ёрлари саксон ёшлари билан қутлаб, муборакбод этаётган бўлардилар. Лекин яхши одам жисман йўқ бўлса ҳам, уни чин юракдан хотирлашаяпти. Фотима опа узоқ йил меҳнат қилган дорилфununнинг шарқшунослик куллиёти биносига ва у яшаган уй деворига куни-кеча хотира-мармар лавҳалари ўрнатилди.

Ҳа, улуғвор иш-юмушлар билан эл-юртга хизмат қилган сиймолар унутилмай, қалбларда иккинчи умрни яшайдилар.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Матлуба Охунжонованинг касби тикувчилик. У бир неча йиллардан бери шаҳримиздаги «Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб, ўз касбини эъзозлаб келмоқда.

Тошкент ёғ-мой комбинати марказий лабораторияси тайёр маҳсулотларнинг сифат даражасини аниқлаб беради. Бу ерда малакали мутахассислар ишлашади. Улардан бири Муҳаббат Ҳайдаровадир.

Х. Мирзакаримов суратлари.

ССЖИда референдум ўтказиш мумкинлиги 1936 йилги Конституцияда эълон қилингандан кейин орада ярим аср ўтгач, совет фуқароларининг бу ҳуқуқи қонунда мустаҳкамлаб қўйилди. ССЖИ халқ депутатларининг тўртинчи съезди умумхалқ овоз бериши (ССЖИ референдуми) тўғрисида қонун қабул қилди.

Жаҳон тажрибасини эътиборга олиб

Қонун лойиҳасининг муаллифларидан бири, ССЖИ Олий Кенгаши қонунчилик, қонунийлик ҳуқуқ-тартибот комитетининг раиси Ю. Х. КАЛМИКОВ сиёсий ислоҳотни ривожлантириш учун шу ҳужжатнинг аҳамияти ҳақида берилган саволларга жавоб қайтарди.

— Юрий Хамзатович, қонун жаҳон ҳамжамиятига яхшироқ қўшилишимизга имкон беради, деб умид қиламиз. Бироқ баъзи сиёсатчилар ва олимларнинг фикрича, жамиятимизни демократиялаш митингбозлик, оломон ҳокимияти (охлократия) йўлидан кетади. Референдум ўтказиш ҳуқуқи бошланган тамойилларни мушкуллаштириб қўймасмикан!

— Жамоатчилик фикрининг фаол билдирилиши ҳамиша ҳам одатдаги доираларга, чегараларга сиғавермайди, аммо бу давлат демократик турмушининг таркибий шаклидир. Агар халқ норози бўлса, агар у майдонга чиқиб ўз ғояларини изҳор этмоқчи бўлса—фойдали иш. Референдум жамоатчилик фикрини изҳор этишни маданий шаклга солиши энг муҳим муаммоларни ҳал этишда халқни бирлаштириши лозим.

— Бу тартиб-қоиданинг тарихий илдизлари қаерга бориб тақалади ва уни қўлланишнинг энг ёрқин мисоллари нималардан иборат!

— Референдумнинг илдизлари Рим Республикасининг плебисцитларига, Псков, Новгород, Киев, Вечейларининг йиғилишларига бориб тақалади. Европада биринчи марта умумхалқ муҳокамаси Швейцарияда 1449 йилда давлатнинг молиявий аҳволи тўғрисидаги масалани ҳал этишда ўтказилган эди.

Ҳозир ривожланган мамлакатларда муҳим масалалар ҳам, ҳатто майда масалалар ҳам референдум йўли билан ҳал этилади. 1974 йилда Грецияда монархия режими сақланиб қолсинми ёки жумҳурият бошқарув усулига ўтиши керакми, деган масала шу усулда ҳал қилинди. 1980 йилда Швецияда атом электр станциялари қурилишини тўхтатиш йўли референдум асосида белгиланди. Европа иқтисодий ҳамжамиятига кириш масаласи деярли барча мамлакатларда фақат фуқароларнинг фикрини эътиборга олиб ҳал қилинди.

Ажабтовур ҳодисалардан бири: АҚШнинг баъзи штатларида ҳатто автомобилларда хавфсизлик тасмасини ишлатиш керакми ёки керак эмасми, деган масала ҳам референдум йўли билан ҳал этилади.

— Сиз аҳолиси бир хил бўлган, ихчам мамлакатлар — Швеция, Швейцария, Грецияда референдумлар ўтказишга оид мисолларни айтдингиз. Биздаги референдум тўғрисидаги қонун халқининг хоҳиш-иродасини холисона ифодалай олармикан!

— Ҳужжатнинг матнида умумхалқ муҳокамаси фақат ССЖИ тақдири учун ғоят муҳим муаммолар юзасидан ўтказилиши айтилган. Менимча, мисол учун олганда Иттифоқ таркибида қолиш керакми, деган саволга деҳқон ҳам, хизматчи ҳам, қолоқ кишилар ҳам, маълумотли одамлар ҳам жавоб бера оладилар.

Бундан ташқари кўпгина жумҳуриятларда референдумлар тўғрисида ўз қонунлари ишлаб чиқилмоқда (Россия билан Литвада эса бундай қонунлар қабул қилинди). Маҳаллий ўзини ўзи бошқариш тўғрисидаги қонунда ҳам ҳудудий референдум, чунончи шаҳарда, вилоятда референдум ўтказиш кўзда тутилган. Буларнинг ҳаммаси турли масалаларни ҳал қилиш чоғида аниқ бир жумҳуриятнинг, минтақанинг аҳолиси ўзига хос хусусиятлари, анъаналари ва билим даражасини ҳисобга олиб, жамоатчилик фикрига таянишга имкон беради.

— Лекин шундай муаммолар ҳам борки, уларни муҳокама қилиш чоғида моҳиятини чуқур англаб етиш «розиман, рози эмасман» — деган икки жавобдан бирини танлашга асосланмаслик керак. Айтайлик, ерга мулкчилик тўғрисида гап борганда худди шундай бўлади...

— Ерга жамоа мулкчилиги асосида деҳқончилик қилишга кўникиб қолган аҳоли ерни давлат тасарруфидан чиқаришга асосан қарши туриши ҳам мумкин ёки бўлмаса, аксинча ота-боболарининг шахсий ерлари бўлган кишилар ушбу ҳуқуқни сақлаб қолишни ҳимоя қилишлари мумкин. Аммо умумхалқ муҳокамасига жумҳуриятлар бўйича якун чиқарилади, хуллас, Ўрта Осиё жумҳуриятларида ер давлат тасарруфида қолиши, Болтиқбўйи жумҳуриятларида эса ерга хусусий мулкчилик жорий этилиши эҳтимолдан холи эмас.

— Башарти Бутуниттифоқ референдумининг якунлари халқ депутатлари Россия съезди, ер ислоҳоти тўғрисида қабул қилган қонунга мос келмасачи!

— У ҳолда ваколатли орган халқнинг иродасига қўшилишга мажбур.

— Референдумлар тўғрисидаги Россия қонунк мумкину, нималарни муҳокама қилиш мумкин эмас! Ўтган кузда Иттифоқ ҳукумати истеъфо беришни талаб қилиб Кремль деворларини парзага солгани эсимизда. Фуқароларнинг ташаббускор гуруҳи ҳукумат истеъфоси тўғрисидаги масалани референдумга қўйилишига ҳаракат қилишга ҳақлими!

— Жаҳон тажрибаси бундай масалалар ўзга усуллар билан ҳал қилинишини кўрсатади. Агар ҳукумат ўз вазифаларини уддалай олмаса, парламент унга ишончсизлик билдиради. Мамлакат президенти хусусида ҳам худди шундай. Тўғри, Австрия қонунида бир жиҳат мавжуд, бу мамлакатда референдум ўтказиш йўли билан Жумҳурият президентини раҳбарликдан четлаштириш мумкин. Лекин бу ягона қоида, шу сабабли биз ундан фойдаланмадик, чунки конституциямизда етарли даражада таъсирчан восита кўзда тутилган. Агар президент қонунни ёки конституцияни бузса, ССЖИ халқ депутатлари съезди уни четлаштириши мумкин.

— Референдумлар тўғрисидаги Россия қонуни билан иттифоқ қонуни ўртасида муҳим тафовут борми!

— Биз Россия қонунидаги кўп қоидалардан фойдаландик, лекин ундан нусха кўчирмадик, чунки у референдумни ўтказиш тартиби масалаларига, овоз беришга кўп эътиборни қаратади. Биз эса сайлов тўғрисидаги қонунда кўзда тутилган қоидалардан фойдаланишни таклиф қилдик, холос.

Тафовут ҳам бор, мана бир жиҳати: Иттифоқ қонуни озодликдан маҳрум этилган, шунингдек тергов қамоқхоналарида сақланадиган шахсларнинг референдумда иштирок этишига ҳуқуқ бермайди. Россия қонуни эса фақат ҳукм этилганлар референдумда иштирок этишига имкон бермайди.

— Иттифоқ қонунидаги ушбу таъриф айби исботланмаган киши айбдор эмас, деган тушунчага, инсон ҳуқуқларига қанчалик мос келади!

— Бу ерда қарама-қаршилик бор, эҳтимол масалани бошқача ҳал этиш лозим эди. Аммо биз хилма-хиллик бўлмаслиги учун сайлов тўғрисидаги қонунда баён қилинган таърифни сақлаб қолдик. Бунинг устига бундай тартиб демократик ҳисобланмасада, кўпгина мамлакатларда мавжуд: тергов қамоқхоналарида референдумларда иштирок этишни уюштириш жуда катта ноқулайликларга сабаб бўлади.

— Фуқаро Умумиттифоқ референдумини ўтказиш ташаббускори бўлиши ҳақиқатга қанчалик тўғри келади!

— Мен айниқса Москва, Ленинград каби аҳолиси кўп шаҳарларда бу унчалик қийин эмас, деб ўйлайман. Юз нафар маслакдошни топиш, имзо варақларини олиш ва 2 миллион имзо тўплаш кифоя қилади.

Бунинг учун ғоят демократик тартибни кўзда тутдик, бу тартиб имзоларни нотариал тасдиқлашни талаб қилмайди, маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг тасдиқлаши кифоя қилади.

Имзо тўплангандан сўнг ССЖИ халқ депутатлари съезди ёки ССЖИ Олий Кенгаши референдум ўтказиш ёки бўлмаса қонуннинг 4-моддаси қоидаларига асосан референдумни рад этиш тўғрисида уч ой муддатда қарор қабул қилади.

Бироқ, менимча, мамлакатда референдум кўп ўтказилмайди: биринчидан, шунинг учун кўп ўтказилмайдики, такрор айтаман, бутун халқ учун энг муҳим муаммоларгина умумхалқ муҳокамасига қўйилиши керак; иккинчидан, шунинг учун ҳам кўп ўтказилмайдики, бу жуда қимматга тушадиган тадбир бўлиб, бюджетда унга миллионлаб сўм сарфлашга тўғри келади.

Т. ЗАМЯТИНА,
ТАСС мухбири.
Москва.

Жумҳурият янгиликлари

САЛМОҚЛИ ҚЎШИМЧА

Янгиерлик 450 оила уй қуриш учун ер участкасига эга бўлди. Фақат «Голодностепстрой» бирлашмаси ходимларининг ўзига 12,5 гектар ер ажратиб берилди. Бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатининг меҳнаткашлари ҳам деярли шунча ер олишди. Корхоналар уй қураётганларга ҳар томонлама ёрдам бермоқда.

Шаҳар маъмурлари якка тартибда уй қуришни кенгайтиришни уй-жой муаммосини тезроқ ҳал қилишнинг реал йўлларидан бири, деб ҳисоблашмоқда. Ўтган беш йилликда Янгиерда деярли 167 минг квадрат метр уй-жой қурилди. Бу режадагидан анча кўпдир. Ҳозир ҳам чўлқуварлар шаҳрида ҳар бир кишига ўртача 14,2 квадрат метр жой тўғри келяпти.

Яқин йилларда барак биноларини, авария ҳолатидаги ва эски уйларни тўла тугатиб, бу ерда яшаётганларга замонавий шинам уйлар бериш режалаштирилган.

ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА ШАРТНОМА

Қўқон аҳолиси бундан буён ўзбек кинематографиячилари яратган бадиий ва ҳужжатли фильмларни биринчилардан бўлиб томоша қилишлари мумкин. Қўқон кинолаштириш бирлашган бошқармаси жамоаси билан «Ўзбекфильм» киностудияси ҳузурида ишлаётган кино актерлари театри раҳбарияти ўртасида имзоланган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома ана шундай имконият яратади. Кино санъатининг мухлислари режиссёрлар, актерлар ҳамда операторлар билан учрашувлар ва мунозараларда ҳам иштирок этишлари мумкин бўлади.

Томошабинлар яқинда биринчи марта актерлар билан учрашишди. Учрашув А. Набиев номли кинотеатрда бўлиб ўтди.

ЖАМОА ХЎЖАЛИГИДА САРОЙ

Кўшкўпир районидаги Чалаев номли жамоа хўжалигида очилган янги маданият саройи иш бошлади. Бу ерда томоша зали, кутубхона, ёшлар уйи, машқ қилиш заллари жойлашган. Ҳозирга қадар жамоа хўжалигида ҳатто клуб ҳам йўқ эди. Энди бадиий ҳаваскорлик тўгаракларида фаол шуғулланиш, фильмлар томоша қилиш, концертлар қўйиш учун санъаткорларни таклиф этиш имкони пайдо бўлди. Ҳозирнинг ўзидаёқ вилоят марказидан артистларнинг бу ерга гастроль билан келишларини сўраб дастлабки таклифномалар жўнатилди.

САПУРА САИМОВАНИНГ МАҲОРАТИ

Қорақалпоғистоннинг «Жанадарё» давлат хўжалигида яшовчи Сапура Саимова юртдошлари орасида донг чиқарган. У тўқиган гиламлар яқинда Нукусда бўлиб ўтган ҳосил байрамида энг яхши деб топилди.

Сапура болаларни гиламдўзликка ўргатмоқди. Болаларга у қадимий ҳунар сирларини, шунингдек ўтовлар учун безаклар тайёрлашни ўргатаяпти. Улар тайёрлаётган буюмлар беназир, чиройли ва ўзига хос бўлиб чиқмоқда.

(ЎзТАГ мухбири.)

БЎШ ШИША ҲАМ КАМЁБ

Турли ичимликлар ишлаб чиқарувчи корхоналар учун бўш шишалар танқислиги ҳамон давом этмоқда. Бунинг натижасида ана шу соҳа турдош корхоналари иш маромн бузилаяпти. Биргина Тошкент вино бирлашмасининг тўла қувват билан ишлаши учун йилига 17 минг яшчик шиша идиш етишмайди. Оқибатда ишчиларнинг бекор туриб қолиш ҳоллари содир бўлмоқда.

Корхона план бўлимининг бошлиғи Н. Ғуломов бу танқисликни шундай шарҳлайди:

— Дарҳақиқат, шишаларни эҳтиётлаш муҳим аҳамият касб этаяпти. Ҳар куни минглаб шиша синади. Лекин уларнинг ўрнини тўлдириш муаммо бўлиб қолмоқда.

Бугина эмас. Ўтган йили не қийинчиликлар билан маҳсулот ишлаб чиқариш режасини 23 миллион 442 минг сўмга етказиб бажардик ёки 70 миллион шиша ичимлик чиқардик. План бажарилди, бироқ бу 1980 йил кўрсаткичидан ҳам анча пастдир. Сабаби: Россиядан келтириладиган идишларни шартнома бўйича ололмаяпмиз. Қувасойдаги ягона шиша заводи эса эҳтиёжларимизни қондиролмаяпти. Роҳат кўли яқинида шиша буюмлари заводи қурилаяпти. Янги корхона ишга туширилгач, ҳар ойда 50 минг дона шиша идиш олиш имкониятига эга бўламиз.

Шуни ҳам айтиш кераки, шиша танқислигини камайтиришнинг яна бир имконияти пайдо бўлди: ССЖИ нарх қўмитасининг қарорига мувофиқ шу йил 10 январдан бошлаб шиша идишларни қабул қилиш баҳоси ошди: ярим литрдан чоракам бир литргача бўлган шишалар 50 тийиндан, 0,33 литрли шишалар эса 30 тийиндан сотиб олинмоқда,— деб якунлайди ўз хабарини ЎзТАГ мухбири

Пўлат НИШОНОВ.

АДАБИЁТ ва САНЪАТ

«ТОШКЕНТ БАҲОРИ»ГА ТАРАДДУД

ПОЙТАХТИМИЗДА «Тошкент баҳори» мусиқали байрам ўтказиш яхши анъана бўлиб қолди. Бу йилги бундай маданий тадбирга ҳам катта тараддуд кўрилмоқда.

Шодиёнани амалга оширишда Ўзбекистон ССЖ Мусиқа жамияти бош-қош бўлади. Мазкур ижодий уюшманинг фаолияти шу билан чекланмайди. Бутун йил давомида ўтадиган турли қизиқарли ижодий танлов, мусобақа ва беллашув режалари ҳам тузиб чиқилди.

Анъанавий «Дебют» мусиқали байрам учун ҳам тайёргарлик ишлари бошланиб кетди. Ўзбекистон балет рақслари учинчи чемпионати балет санъати мухлисларини беҳад мамнун этади. «Дасталар кубоги» танлови дастурида истеъдодли жамоаларнинг чиқишлари кутилмоқда.

«Фиеста—91» танлови эса кўпгина ижрочи жамоалар учун жиддий имтиҳон бўлади. Бу санъат байрами Европа мамлакатларидан ҳам талайгина раққосалар иштирокида ўтади.

Акбар АЛИЕВ.

РАҚС ГУЛДАСТАСИ.

С. Маҳкамов сурат-лавҳаси.

Шахсий фикрим

МУСИҚАМИЗ ҲАҚИДА

ХАЛҚИМИЗ азалдан куй ва қўшиққа ташна халқ. Ҳеч бир сайил, йиғинларимиз қўшиқсиз ўтмайди. Сурнайнинг дил торларини титратгувчи навосини тинглаганда келинчакнинг юраги орзиқиб кетса, рубобнинг кўнгилни қитиқловчи куйи-ю, дойранинг гиж-бадабанги шўх-шўх рақсга ундайди. Рубоб ва дутор торлари тилга кирса-чи, нафақат қиз-жувонлар, кекса ота-онахонларимиз ҳам куйга ҳамоҳанг ўйинга тушиб кетишади. Созларнинг кексаси ғижжак тилга кирганда эса ўтмишимиз, турғунлик даврида қилган хатоларимиз беихтиёр ёдга тушади. Бизнинг ана шундай ажойиб мусиқа созларимиз борки, санаб адоғига ҳам етолмайсиз. Бас шундай экан, хонандаларимизнинг ўз дасталаридаги ўзбек мусиқа асбоблари орасига аккордеонлари-у гитарани олиб киришларига ҳожат бормикан!

Ҳозир ошкоралик даври. Ҳар бир киши ўз дилидагини очиқ-ойдин баён этишининг пайти келди. Менинг бу фикримни хонандаларимиз миллатчиликка йўймасинлару, куй ратмоқчи бўлсалар фақат ўзбек миллий мусиқа асбобларидан фойдалансалар нур устига аъло нур бўларди. Менимча, торимизнинг таронасини аккордеон товушига, найимизнинг ноласини гитаранинг оҳангига алмаштирмаслигимиз керак. Ҳозирда барча рўзнома-ю ойномаларда, ойнаи жаҳону овозингорда тилимизнинг софлиги учун, ўзлигимизни англашимиз ҳақида гапирилмоқда. Мен истардимки, тилимиз соф бўлиши билан бирга куйимиз ҳам соф жарангласин. Хонанда ва бастакорларимиз қўшиқ яратаётганларида ўз миллий мусиқа асбобларидан оқилона фойдалана билсинлар. Зеро, келажак авлод бизнинг яхши ишларимиздан ўрнак олсин.

Ҳамида РАФИҚОВА, хизматчи.

Китоб жавонингизга

НАЗМ ВА НАСР

ҒАФУР Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти яқин орада адабиёт ихлосмандларига бир қанча асарларни тақдим этиш арафасида турибди. Шулардан бири ёш носир Ражаббой Ота Туркнинг «Дунё дарвозаси» китобидир. Адиб ушбу асарида инсоннинг маънавияти мавзусини қаламга олган.

Д. Саидованинг «Овоз» номи билан чоп этиладиган китобида замонамиз аёлининг мураккаб тақдири чуқур психологик кечинмалар орқали ҳикоя қилинади. Бир вақтнинг ўзида меҳнат қилиш, ёрга ва оилага муҳаббат, садоқат, фарзандлик бурчи, гўдак тарбияси — қанчалар оғир бўлмасин меҳр булоғи бўлмиш аёл барчасини уддалайди. Унинг умри мураккаб, масъулиятли, аммо шарафли эканлиги яна бир бор таъкидланади.

Ҳаётда нималар бўлмайди, дейсиз. Инсон тирик экан, шодлик ҳам, изтироб ҳам унинг доимий ҳамроҳи. Ҳар қандай воқеа-ходиса унинг руҳига, маънавий камолотига таъсир этмай қолмайди. Ёзувчи М. Саломнинг «Муҳораба» номли китоби инсон камолотининг нотекис йўллари ҳақида ҳикоя қилади.

Таниқли шоир Тўра Сулаймоннинг «Жаҳоннома» деб аталмиш насрий китобига оламнинг, одамнинг яратилиши, қиз Ой ва йигит Офтобнинг афсонавий саргузаштлари, ғаройиб ҳикоялар, деҳқончилигимиз, фан ва маданиятимиз арбоблари ҳақидаги очерклар жамланган.

Нашриётнинг яна бир туҳфаси М. Ҳазратқуловнинг «Очиқ эшиклар» қиссасидир. Унда жамиятимизда сўнгги йилларда юз берган порахўрлик, тамагирлик ва хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш каби иллатларнинг ёмон оқибатлари, инсон қадр-қиммати, ҳаётдаги ўрни билан уйғунлашиб кетиши ишонарли тасвирланган. Шу жумладан ёзувчининг севги-муҳаббатни улуғловчи, ўзбек ва озарбайжон халқларининг турмуш тарзини тасвирловчи «Кўк кўл» қиссаси ҳам ушбу китобдан жой олган.

Шоир Отаёрнинг «Мен қуёшни кўргани келдим» китоби устоз Миртемирга бағишланган. Хотира асарда берилган ҳикояларда атоқли шоирнинг машаққатли ҳаёти, шогирдларга меҳрибончилиги тасвирланган.

Малик АБДУНАБИЕВ.

АЛИШЕР Навоий буюк лирик шоир сифатида классик лириканинг йигирмадан ортиқ хилларида ижод этган. У шеърнинг йирик нави — қасидадан тортиб, энг жажжи намунаси — фардлар билан ҳам шуғулланди. Шеър бирлиги байт, икки мисрадир. Фард жанри икки мисралик шеър, яъни бир байтгина ҳажм билан чеклангандир. Фард сўзининг луғавий маъноси якка, ёлғиз тушунчаларига мос келади.

Буюк адабий даҳомиз яратган фардларнинг мавзу олами рангбаранг: олам, табиат, ахлоқ, ишқ-муҳаббат, феъл-атвор, анвойи инсоний фазилат ва разолат ҳақидаги фалсафий мушоҳадалар барча ёшдаги китобхонларни маҳлиё этади, ўйлатади. Мағзини чаққанингиздан сўнг сизни олижаноб фазилатларга жалб этиб, разил ахлоқсизликлардан нафратлантиради, кишини зийракликка, оқилликка, босиқликка, камсўзлиликка, одамийликка рағбатлантиради.

Энг тубан қусурлардан бири — очкўзликдир. Очкўзлик тамагирлик билан чамбарчас боғлиқдир.

Элни хор айлаган тамаъ,
билгил,
Доимо азза ман қанаъ,
билгил.

Фард мазмуни: Билгинки, элни хор қилган нарса тамадир. Азизлик ҳамиша қаноатдадир, буни билиб қўй.

Алишер Навоий тамагирликка қарши ўт очар экан, китобхонни ўз фикрига ишонтириш учун пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом ҳадисларини айнан келтиришни лозим топади. Бу усул худди ибора келтириш каби муаллиф фикрини кучайтириш имконини беради.

Зотан тамагир одам ким бўлишидан қатъи назар, олимми, амалдорми, оддий кишими — барибир бошқалар кўзида, айниқса унга нарса ташийдиган одам кўзида энг ярамас одам бўлиб кўринади. Тамагир, очкўз одам эса, буни билишни хоҳламайди, чунки унинг виждони сўқирдир, балки ўликдир.

Ўлим тўшагидаги бемор мутасаддиларидан совға ёки пул кутаётган шифокор, машинаси йўқолиб топилган кишидан минг сўмлаб суюнчи кутадиган кимсалар, битта синов ёки имтиҳон учун пул ёки иккита арақ кутувчи олий мактаб домласи, ҳар фалокат ёки камомаддан беш-ўн минг сўмлаб «даромад» қилишни кўзлаган терговчи... Навоий даврида кишилар балки бунчалик тубанлашиб кетмаган эдилар ҳарқалай. Чунки у даврда одамларда виждон, диёнат бор эди...

Шундай тамагирларни эл-халқ севадими?!

Энг оддий амалдаги кишидан тортиб, ёш болагача иш битириш учун энг қўл келадиган усул ёлғон бўлиб қолмайдими?

Ёлғон демакда тажриба
аввалғи субҳ бас,
Ёлғон нафас чу урди,
қорарди ҳамул нафас.

Мазмуни: Ёлғон гапириш тажрибаси биринчи тонготардадир. У ёлғондакам тонг оттирмоқчи эди, ўша заҳоти қорайиб кетди.

Гап шундаки, эрта саҳарда қоп-қоронғи осмоннинг шарқ томони оқариб кета бошлайди. Бу биринчи ёки ёлғон тонготардир. Буни субҳи косиб (ёлғончи тонготар) дейишган. Бироқ, бир оздан сўнг осмоннинг ўша қисми яна қорайиб, тун тўла ҳокимлигини сездиради. Орадан яна бирор соатча вақт ўтгач, ҳақиқий тонготар бошланади.

Алишер Навоий 550 йил

«Азизлик ҳамиша қаноатдадир»

Шоир ёлғончи одамни юзи қорайган илк тонготарга таққосламоқда. Дарҳақиқат ёлғончининг юзи қорадир.

Навоий фардларининг катта бир қисми ишқ ва ошиқлик ҳақидадир.

Белу оғзидин, дедиларким,
дегил афсонае,
Бошладим филҳолкими:
«Бир бор эди, бир йўқ эди»...

Ошиқ йигитдан, севгилингни бел ва оғзи қанақалигини айтиб бер, деб сўрашяпти. Ошиқ дарҳол жавоб берди: «Бир бор эди, бир йўқ эди». Нега бунақа, ошиқ жавоб беришда чалғиб эртак бошламоқчими? Йўқ, йигит саволга тўлиқ жавоб берган. Зотан классик адабиёт асарлари талқинида маҳбуба хипчабелли қилиб тасвирланади. Ҳатто қиз бели бир тола сочдай деб талқин қилинади. Шоир шеърларининг бирида ёзганидек:

Бели тори ҳажрида жисмим
бўлубдур тордек,
Эй фалак, раҳм эт, бу икки
риштани бир-бирга эш.

Мазмуни: Ёримнинг бир тола сочдай белининг айрилиғида, вужудим бир тола ипдай нозиклашди. Эй фалак, шафқат қилиб бу икки толани бир-бирига эшгин.

Демак, ошиқ севгилисининг бели бир тола сочдай бўлса-да, бор. «Бир бор эди» деганда, белининг борлигини айтмоқда. «Бир йўқ эди»га келсак, ошиқ Маҳбубамнинг оғзи йўқ!» демоқда.

Сабаби, халқ тасаввурида гўзаллар оғзи жуда кичик бўлади. Классик адабиётимизда бу ҳол муболаға билан янада кичрайтирилади. Оғиз гоҳ нуқтага, гоҳ мавҳум нуқтадаги тешикчага, гоҳ қуёшнинг бир заррасига ўхшатилади. Энг гўзал қизлар ҳақида гап кетганда: оғзи йўқ дейилади. Зотан қуёшдай юздан қуёш заррасидай оғизни кўриб бўларканми?! Демак, ошиқ йигит ўз жавобида: «Севгилимнинг бели бору, оғзи йўқ» деган экан:

Яна бир ошиқона байт ўқийлик:

Лабингни сўзга то гўё
қилибсен,
Масиҳо мўъжизин эҳё
қилибсен.

Мазмуни: Лабларинг гапира бошлаганиданоқ Масиҳо мўъжизасини тирилтирибсан.

Матн мазмунига кўра, ошиқ йигит бу гапларни ўз севгилисига айтмоқда. Масиҳо ким? Унинг мўъжизаси нима? Бунинг ёрнинг сўзлай бошлаганига нима алоқаси бор, деган саволлар оқшомхонни ўйлантирса керак...

Масиҳо — Йисус Христос (Исо) пайғамбарнинг лақабидир. Масиҳ сўзи «тирилтирувчи, жон бағишловчи» демакдир. Чунки Исо пайғамбар ўликларни тирилтириш дуосини билган эмиш... Исонинг мўъжизаси ана шу.

Ошиқ йигит назарида маҳбубасининг сўзга очилган лаблари жон бағишловчидир. Шунинг учун ҳам ўлиб кетган Исо пайғамбар мўъжизасини тирилтирганга ўхшайди...

Мутасаввуф Алишер Навоий нақшбандийлик мазҳабига содиқ бўлиб, пири — Абдураҳмон Жомийга қўл берган эди. Шунинг учун шоир фардларининг айримлари илоҳиёт ҳақидадир.

Жумлаи ашёға бўлдум ошиқу
ошуфтаҳол,
Оламу одам юзин чун қилди
миръот ул жамол.

Мазмуни: Оллоҳ ўз жамоли учун олам ва одамларни кўзгу сифатида яратгани учун, мен дунёдаги барча нарсага нисбатан фидойи ошиқ бўлдим.

Сўфизм таълимотига кўра, мислсиз гўзаллик, бекиёс ақл, бетакрор яратувчи қудрат манбаи бўлган оллоҳ ўз фазилатларини одамларга намойиш этиш учун олам ва одамни ўз кўзгуси қилиб яратган. Инсон олам гўзаллиги, одам сулувлиги ва теран ақлидан оллоҳ гўзаллиги ва ақлини кўрмоғи лозим. Шунинг учун сўфий оламдаги барча кўзга кўринарли нарсага ошиқу шайдодир. Чунки уларни оллоҳ ўз қудрати билан яратган ва айни пайтда ўз жамоли ва камоли кўзгуси сифатида яратгандир.

Оламни идеаллаштириш, одамни азизлаштириш Навоиёна мазҳаб ва фалсафанинг асоси, мағзидир.

Худди муқаддид (актёр) ҳар бир кичик ролни ҳам эсда қоларли қилиб ўйнамоғи шартлигидек, Навоий фардлари ҳам бор-йўғи бир байтли бўлса-да, кишини ўйлантира олади, қизиқтиради, ҳаёт ва инсоният ҳақида янги бир фикр уйғотади, кишиларни зийракликка, ахлоқий мусаффоликка, инсоний комил бўлишга ундайди.

Ваҳоб РАҲМОНОВ,
Ғафур Ғулом номидаги Сирдарё Давлат дорилмуаллимининг ўзбек адабиёти кафедраси доценти, филология фанлари номзоди.

МАФТУНКОР ЭРТАКЛАР

ҲОЗИРГИ кунда пойтахтимиз минглаб сайёҳларни кутиб олмоқда. Чет эллик меҳмонларга намунали маданий хизмат кўрсатишда Тошкент саёҳат ва экскурсиялар методик бўлимининг ҳам ҳиссаси катта бўлмоқда.

Бўлим йўл бошловчилари томонидан жойларга уюштирилаётган саёҳатлар ўнга яқин шўъбалар режалари бўйича амалга оширилмоқда. Бўлим ҳузурида тузилган санъатшунослик шўъбаси ўтказаётган саёҳатлар айниқса кўпчиликда қизиқиш уйғотмоқда.

Саёҳатчилар бир пиёла чой устида ҳам гурунглашадилар. Бунинг учун «Зангори гумбаз» чойхонаси давра қуриш жойига айлантирилди. «Тошкент — театрлар шаҳри» саёҳати бўйича саёҳатчилар А. Навоий, Муқимий каби театрлар билан танишадилар.

«Шарқ дастурхони» саёҳати ҳам меҳмонларда зўр қизиқиш уйғотмоқда.

Кекса қалб илҳомлари

ҲАЁТ БЎСТОНИ

Келурман деган сўзини, эшитиб уйқу келмади,
Зор тунларим ўтди бедор, интизор уйқу келмади.
Кутарман йўлларин пойлаб, тушиб ҳижрони домига,
Келди жон олгани қайғу, кўргани гулру келмади.
Келур деб йўлларин кутдим, ҳижрони дардини тортиб,
Куйма келур деб юпатдим, севгили ёрим келмади.
Севги шаробин ичириб, ўзига айлади мафтун,
Мунча ҳам бўлмаса қотил, дили абгорим келмади.
Ул паривашнинг юзида, неча ҳилол ҳусни бор,
Бўлдим Мажнун девонавор, кўргани зорим келмади.
Қалбим тўла эрди инжу, ёрга атаб эрдим мангу,
Найлай жафо тиғин отиб, олгани инжу келмади.
Ҳаёт бўстони кўринмас, нечук келиб хабар олмас,
Кўнгил бисотида танҳо, ишқим рўзғори келмади.
Ёр деб жоним фидо қилсам, «толиби содиқ
топилмас»,
Муҳаббат дардини топдим, кўнгил сўргони келмади.
Ҳар нафас кўзимдин ўтиб, йўлиға боқдим илтижо,
Садоқат мулкин олгани, ишқим султони келмади.
Ишқида бедор айлади, ишқ дардин дилга жойлади.
Навоий келди ҳол сўраб, кўзлари жоду келмади.
Қалбим тўла дарду алам, ҳасрат надоматлар билан,
Қурбони бўлайин десам, жоним олгони келмади.
Насиб қилмай терган гулим, ўртаб ёнур жону дилим.
Омондин хабар олгани кўзлари оҳу келмади.

Омон АСИЛОВ.

Санъатнинг сеҳрли олами

«ТОМОШАБИН БИЛСА БЎЛДИ»

Бу санъаткор ҳақида кўп ёзилган. Унинг истеъдоди, иқтидорига аллақачон мухлислар-у мутахассислар ўз фикрларини билдиришган. Зеро, унинг ўз йўли, ўз услуби бор, юзлаб яратган бир-бирига ўхшамаган қиёфалари бор.

Ижодкор номини элга танитадигани — ўйнаган роллари. Ўйнаганда ҳам эсда қоладиган, қойилмақом қилиб ижро этганлари. Томошабин у яратган қиёфадан таъсирланиб анча пайтгача эслаб юради. Ва ўша санъаткорни кўча-куйда учратиб қолса исми-шарифини айтмай, «ана фалончи» дея у талқин этган қаҳрамонининг номини тилга олади. Бу демак унинг маҳоратига берилган энг одил баҳо.

Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист, жумҳурият Ленин комсомоли мукофотининг совриндори Лутфулла Саъдуллаев театр саҳнаси ва «ойнаи жаҳон» да яратган қиёфаларни бирма-бир санаб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Уларнинг аксариятини томошабин билади. Қолаверса, гап сонда ҳам эмас, истеъдодда. Шу билан бирга меҳнатда, изланишда.

Кечагидек эсимда таниқли адиб Ўткир Ҳошимовнинг «Баҳор қайтмайди» асари илк бор «ойнаи жаҳон»да намойиш этилганида юқори синф ўқувчиси эдим. Унинг биринчи қисми намойиш этилган куннинг эртасига мактабда шундай қизғин мунозара бўлган эдики, фикрини билдирмаган ўқувчи қолмаганди. Кўпчилик ўшанда Алимардон Тўраев қиёфаси устида алоҳида тўхталган эди. Иккинчи қисми ҳам намойиш этилгач, биров унинг қисматига ачинди, бошқаси «Шундай бўлиши керак эди» деди. Баҳслар анча кунгача давом этди. Энди ўйлаб кўрсам бунга сабаб Лутфулла ака Алимардондаги мураккаб характерни томошабинга кўрсата олганида экан.

Орадан йиллар ўтди. Шу телевизион театрни яна икки-уч марта кўрдим. Ҳар гал қизиқиб, иштиёқ билан томоша қилдим.

Ҳақиқий санъаткор бўламан деган инсон фидойи ҳам бўла билиши лозим. Ёш Лутфулла театр ва рассомлик санъати олий билимгоҳи актёрлик куллиётининг кечки бўлимида ўқиб, кундузи қурилишда ишларди. Иши ёмон эмас, маоши ҳам тузук, ойига 200-250 сўм оларди. Лекин асосий орзуси театрда ишлаш. Театр унинг ҳаёти. Ниҳоят орзуси ушалди. 1963 йили у Й. Охунбобоев номидаги жумҳурият Ёш томошабинлар театрига ёрдамчи актёр бўлиб ишга кирди, бор-йўғи 40 сўм ойликка.

— Ҳар ўн беш кунда ота-онамга олган маошимдан олиб борар эдим, — эслайди Лутфулла ака — Ахир рўзғор деган нарсалар бор. Аммо бундан сира тушкунликка тушмас эдим. Энг муҳими ижодий жамоа билан бирга эдим. Вақти келиб ҳаммаси яхши бўлиб кетишига ишонардим.

Ҳа, бу ижодий жамоа унга кўп нарса берди. Истеъдоди шаклланишида, ўз ижодий йўлини топишида мактаб бўлди. Дастлаб Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Амин Турдиев раҳбарлигида ишлади. Устоз санъаткор ундаги ҳаракат, изланишни кўриб жиддий ролларни ҳам топшира бошлади. Л. Саъдуллаев эса бу ишончни оқлади. У «Ёш гвардия» да Сергей Тюленин, «Пўлат қандай тобланди»да Павел Корчагин, «Мусо Жалил»да Мусо Жалил қиёфаларини ўзига хос услубда яратди. Тинимсиз меҳнат аста-секин ўз самарасини кўрсатди. 1972 йили Лутфулла ака «Нуридийдам Володя»да В. И. Лениннинг ёшлиги ҳамда юқоридаги қаҳрамонлар қиёфасини яратганлиги учун Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотига сазовор бўлди. Орадан йиллар ўтиб унга жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист унвони берилди.

Лутфулла ака аввалига болалар театри актёри сифатида танилган бўлса, кейинчалик ҳажвчи санъаткор сифатида ҳам истеъдодини намойиш этди. 1986 йил бошларида у янги ташкил этилган А. Қаҳҳор номидаги сатира театрига ишга ўтди. Ва қисқа муддат ичида қатор ҳажвий қиёфалар яратди. Жумладан Қори («Тобутдан товуш»), раис («Гап эгасини топади»), Насриддин Афанди («Хўжа Насриддин ва Азроил»), Шоғулом («Жанжал»), Павел Константинович («Ғаройиб ихтиро») каби кўпгина ўйнаган роллари унинг ижодий камолотидан далолат эди. Бу жамоада у ўтказган уч йил изсиз кетмади. Юқорида таъкидлаганимиздек аввало актёр сифатида иқтидорини яна бир бор намойиш этган бўлса, режиссёрликда ҳам ўзини синаб кўрди.

Театр санъатида режиссёрликдан қийин, масъулиятли касб бўлмаса керак. Бутун бир саҳна асарининг муваффақияти аввало режиссёрга боғлиқ. Биз томошабинлар бирон яхши спектаклни маза қилиб кўрамиз-у, аммо унинг яратилишида кечилган талай машаққатларни кўпда ўйлайвермаймиз. Турган гапки машаққатнинг энг кўпини режиссёр тортади. Аслида бу ишга журъат этиш ҳам бир жасорат. Синовдан қандай ўтади, уни томошабин билан мутахассис баҳолайди. Лутфулла ака сатира театрида иккита асарни саҳналаштирди. Булар «Ё Афанди, Ё шох, ё...» ва «Адашганлар» дир. «Адашганлар» ни Ёш томошабинлар театрига қайтгач яна саҳналаштирди.

Лутфулла ака ижодида яна бир ўзига хос хусусият бор. У ҳам бўлса ўз услубига эга бўлган комик актёрдир. Сатира театрида уч йил ишлагач яна қадрдон жамоасига қайтди ва кўзга кўринган ишларидан бири «Қаҳқаҳа»ни саҳналаштирди. Бу ҳақда ўн марта гапиргандан бир марта кўрган афзал.

Лутфулла аканинг юзига қараб ҳеч ким элликни уриб қўйибди, демайди. Эҳтимол доим шошибпишиб, ниманингдир ҳаракатида тиним билмай юрганидан ёш кўринар. Унинг яхши кўрган бир гапи бор. Шуни кўп таъкидлайди: «Ҳар бир ўйнаган ролим мен учун имтиҳондир. Қандай санъаткор эканлигимни томошабиним билса бўлди!»

Ҳа, энг муҳими томошабин назарига тушиш. Ижодкор учун бундан ортиқ бахт борми!

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

Советлар мамлакатида

ШАҲАР КЕНГАШИ МАБЛАҒНИ АЯМАЙДИ

● ХАРЬКОВ. Харьков шаҳар Кенгашида юқори ташкилотлардан юборилган ҳужжатлар шу қадар кўп тўпланиб қолдики, аппарат ходимлари корхоналар ва ташкилотларга 50 нафар халқ депутатини шошилинч равишда асосий ишдан чақириб олиш тўғрисида хабарнома юбордилар. Тўпланиб қолган қоғоз уюмларини «бир ёқлик» қилиш учун уларга ойига 350 сўм маош белгиланди. Кейин 175 депутатга депутатлик ваколатларини бажариш учун ойига 100 сўм миқдорида товон тўлаш тўғрисида янги буйруқ чиқарилди. Ҳужжатларни тайёрлашга жалб этилган маслаҳатчи экспертлар ҳам ойига 200 сўмдан ола бошлашди. Харьков прокурори шаҳар Кенгашига ёзма эътирознома юборди. Унда айтилишича, шаҳар Кенгаши раёсатининг сўнгги икки қарори ССЖИ ва УССЖ конституцияларига зид, эллик депутатни уларнинг асосий ишлаб чиқариш фаолиятидан озод қилиш эса «давлат корхонаси» (бирлашмаси) тўғрисида»ги ССЖИ қонунининг 9-моддасига хилофдир.

Оренбургда бугунги кунда ҳам оқ ва қора эчкиларнинг юнгидан ҳар хил момиқ рўмоллар тайёрлаш яхши йўлга қўйилган.

СУРАТДА: «Оренбург гўзали» конкурсининг ғолиби Оксана Ермоленко янги тўқилган рўмолни намойиш қилмоқда.

В. Гушкин (СИТА) сурати.

БИРЛАШИШ МАҚСАДИДА АЖРАЛИШ

● ЛЕНИНГРАД. Шаҳарда ерда деҳқон ва фермер хўжаликлари маркази ташкил этилди. Бу ерда ўз маблағлари ҳисобидан ҳуқуқшунос ва иш юритувчини ишга ёлладилар, таъминот хизматини барпо этдилар. Бу давлат корхоналари якка тартибда меҳнат фаолияти билан шуғулланаётганларга тазйиқ ўтказаётган шароитда омон қолишга интилиш туфайли кўрилган мажбурий чорадир. Давлат хўжаликлари бошловчи фермерларга йўл ҳам, электр ҳам, уй-жой ҳам бўлмаган энг ёмон ерларни ажратиб беришяпти. Шунинг учун ҳам ушбу марказ ташкил этилди. Унинг вазифаси ерда меҳнат қилишни, унинг соҳиби бўлишни истовчи кишиларнинг манфаатларини ҳимоя қилишдан иборат.

«ЭКОЛОГИЯ»СИЗ ДИПЛОМ БЕРИЛМАЙДИ

● КУРСК. Курск қишлоқ хўжалик илмгоҳида таҳсил кўраётган бўлажак агрономлар ва зоотехниклар ўқув программасига янги фан — экология ва табиатни муҳофаза қилиш фани қўшилди. Бу йилдан бошлаб улар диплом ишларида ўз ишланмаларини экологик жиҳатдан асослаб беришлари керак бўлади. Олий мактабда экология фанини ўқитиш учун мўлжалланган замонавий ўқув дастурлари ҳозирча йўқлиги туфайли методик қўлланмалар ва контрол вазифаларни янги кафедра ўқитувчиларининг ўзлари ишлаб чиқдилар. Деҳқончилик-ўрмон мелиорацияси, микробиология, ер тузилиши, тупроқни нурашдан сақлаш билан боғлиқ замонавий муаммоларга алоҳида эътибор берилди.

ПЕНСИОНЕР УЧУН ТРАКТОР

● МИНСК. Белоруссиядаги «Положевичи» давлат хўжалигининг механизатори В. Дроб олтмиш ёшга тўлиши муносабати билан одатдан ташқари буюм харид қилди. Хўжалик унга МТЗ-80 тракторини берди. Василий Маркович пенсияга чиқишидан олдин шу тракторда ишлаган эди. 900 сўм тўлаганидан кейин у ана шу бақувват машинанинг эгасига айланди. Яна тўрт механизатор ҳам худди шу тарзда трактор сотиб олди. Хўжаликдагилар давлат хўжаликлари ва жамоа хўжаликлари билан ёнма-ён деҳқонлар оилалари ўз ерларида ишлашлари кераклигига ишончлари комил. Шу туфайли ҳам давлат хўжалиги уларга техника сотиб олишда ёрдам беряпти.

(ТАСС мухбирларининг хабарларидан).

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Сешанба *

22 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Болалар — келажагимиз». Кинопрограмма.
10.05 «Ўзбек тилини ўрганамиз» (такрор.).
10.35 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 1-қисм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Потя ва Потиха». Мультфильм.
18.30 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
19.00 «Қадрият».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон Давлат телевидениеси ва радиоси Д. Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
20.20 Тижорат хабарлари.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Хотира». Шоир Асқар Қосимов ижодига бағишланади.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Спортлото».
22.20 Ойнаи жаҳон хазинасидан. Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 2-қисм.
23.40 Янгиликлар.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Учрашув».
20.00 «Лаҳза». Информацион кўрсатув.
20.10 «Учрашув» кўрсатувининг давоми.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Шаби дилкушо». Янги йил дам олиш кўрсатуви.
23.15 «Елена Камбурова куйлайди». Фильм-концерт.

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 «Ишчан чопар».
9.45 Болалар соати (француз тили дарси билан).
10.45 Молдавиянинг халқ табобати ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
11.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
12.30 «ТСН».
12.45 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия — «Ўғирлик».
16.40 «Унутилган саҳифалар». П. И. Чайковский асарларидан концерт. 1-кўрсатув.
17.35 Мультфильмлар: «Умка», «Умка дўстини излайди», «Қанотлар, оёқлар ва думлар».
18.00 «Чемпионлар билан биргаликда».
18.15 «Орзуларнинг қайта туғилиши». Ҳужжатли фильм премьераси (Ленинград).
18.40 Дунё болалари нималар ҳақида куйлашади.
19.25 Сиёсий мулоқотлар.
20.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
23.00 В. А. Моцарт асарларидан концерт.
23.35 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 1-фильм — «Айртон ворислари».

Тунги телевидение

00.30 «Шомдан тушгача». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Мосфильм»).
01.35 «Биргаликда қўшиқ куйлаймиз, дўстлар!»

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «1931 йил ноктюрни». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Мусиқа. 4-синф. П. И. Чайковский. «Йил фасллари».
10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Жўғрофия. 7-синф. Тинч океан.
12.05 «Онам, дадам ва мен».

*

13.05 «Мангу ҳаракат». Ҳужжатли фильм.
13.25 «Кубачин билакузугининг сири». Телевизион бадиий фильм.
14.40 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «ЭКО-90» (Анадирь).
15.05 Ритмик гимнастика.

* * *

17.30 «Созандалар мусика ҳақида». А. Бабаджанян. Туғилган кунининг 70 йиллигига.
18.20 «Дунганча тўй». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Қадимий дунган халқининг миллий маросимлари ҳақида (Олмаота).
18.40 «Эртакдаги эртак». Мультфильм.
18.55 «Тикланиш ороли». «Информэлектро» Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтининг Измайловодаги тарихий ва меъморий ёдгорликларни тиклаш учун хайрия жамғармаси ҳақида (Москва).
19.45 «Мусаввир устахонасида». Алексей Кузьмич.
20.00 Ритмик гимнастика.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Хрюша-барабашка».
20.45 Коллаж.
20.50 «Мария Биешу таклиф этади». Кишинёвдан кўрсатилади.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Любахон». Телевизион бадиий фильм (Одесса киностудияси).
23.25 «Ташландиқ канал». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Енисей — Обь каналини қайта тиклаш зарурати ҳақида (Красноярск).
23.35 «Телевизион мусиқий абонемент». «Танишинг, Гинтарас Ринкявичюс». 2-кўрсатув.
00.35 «Давр кўзгуси». Сураткашлик ихтиро қилинганлигининг 150 йиллигига бағишланган телевизион ҳужжатли фильм.

Чоршанба *

23 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Қутлов». Мусиқий кўрсатув.
10.35 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 2-қисм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Простоквашинода қиш». Мультфильм.
18.30 «Устод». Аъзамхон Рустамов.
19.00 «Ҳокимият Шўроларда».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Зокировлар сулоласи». Адабий-мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Зокировлар сулоласи». Адабий-мусиқий кўрсатувнинг давоми.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Ойнаи жаҳон хазинасидан. Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 3-қисм.
23.25 Янгиликлар.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллигига. «Навоий ва Жомий».
19.35 «Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг VIII съезди олдидан».
20.00 «Пульс». Информацион кўрсатув.
20.10 «Муҳаббат силсиласида». Бадиий фильм. 2-серия (рус тилида).
21.20 «Билдирсой». Манзарали фильм.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 Тожикистон касаба уюшмаси XV съезди делегатлари билан давра суҳбати.
22.45 «Мерседес»даги кишининг далиллари». Бадиий фильм. 1-серия.

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 Долзарб репортаж.
9.45 Дунё болалари нималар ҳақида куйлашади.
10.30 Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Ҳар қандай кучдан устун» (Иркутск), «Малика «ВАЗ» ҳақида қисса» (Новосибирск).
11.10 «Найда». Мультфильм.
11.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
12.30 «ТСН».
12.45 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм. 1-фильм — «Айртон ворислари».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 7-серия — «Эмма».
16.45 «Унутилган саҳифалар». П. И. Чайковский асарларидан концерт. 2-кўрсатув.
17.50 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
18.50 «Санъаткорнинг қайтиши». Фильм-концерт («Лентелефильм»).
19.55 «Ҳукмга муқаддима». Телеочерк.
20.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.15 Хоккей. ССЖИ чемпионати. МАСК — «Спартак». 2 ва 3-даврлар.
24.00 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 2-фильм — «Австралиянинг олтин сури».

Тунги телевидение

00.55 «Шомдан тушгача». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
02.10 «Кўҳна танго». Фильм-балет (Ленинград).

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 3-синф. Арча мўъжизаси.
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Адабиёт. 7-синф. А. М. Горький. «Болалик».
12.05 «Здоровье».

*

13.05 «Любахон». Телевизион бадиий фильм.
14.15 «Мария Биешу таклиф этади». Кишинёвдан кўрсатилади.
14.55 Телевизион ҳужжатли фильм.
15.45 «Телевизион мусиқий абонемент». «Танишинг, Гинтарас Ринкявичюс». 2-кўрсатув.

* * *

17.30 «Байкал қариялари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Байкал атрофидаги Кедровая қишлоғининг аҳолиси ҳақида (Иркутск).
18.20 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «Ўтмиш билан келажак оралиғида» (Қозон).
19.05 «Биз — лўлилармиз». Москва «Ромэн» лўлилар театрининг фильм-спектакли.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Биздачи...».
20.45 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «Г. Форе. Реквием» (Волгоград).
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Россиянинг парламент хабарномаси.
22.30 «Тео Адам таклиф этади...».

Пайшанба *

24 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Ҳар чинордан бир япроқ». ССЖИ халқ артисти Олим Хўжаев таваллудининг 80 йиллигига (такрор.).
9.45 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 3-қисм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Янги йил оқшомида», «Бэленел ва Мяунел Янги йил кутади», «Қор қиз». Мультфильмлар.
18.40 Ўзбекистон ССЖ Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
18.55 «Алифбо сабоқлари». 2-босқич.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Халқ билан ҳамнафас». Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси VIII съезди олдидан.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Ижод саҳифалари». Шоир Тўлан Низом. Адабий-мусиқий кўрсатув.
21.25 Тижорат хабарлари.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Ойнаи жаҳон хазинасидан. Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 4-қисм.
23.25 Янгиликлар.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бу оқшомда» (рус тилида).

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Мерседес»даги кишининг далиллари». Бадиий фильм. 2-серия.

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра.
9.45 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
10.45 «Яна бир бор севги ҳақида». Концерт.
11.05 «Картон соатлар майдони». Мультфильм.
11.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
12.30 «ТСН».
12.45 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм. 2-фильм— «Австралиянинг олтин сури».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 8-серия — «Уя».
16.40 «Биз излаймиз».
17.10 Болалар учун фильм. «Сузавер, кемача» («Ленфильм»).
18.25 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.05 Халқаро танловлар совриндори Д. Хворостовский куйлайди.
20.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
21.30 «Время».
22.15 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра.
22.30 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Жуфт бўлиб учиш. Эркин программа. Болгариядан кўрсатилади.
23.15 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 3-фильм — Майк Маррейнинг ташвиши йўқ».
00.10 «Пи» белгиси билан».

Тунги телевидение

01.40 «Оилавий шароитга кўра». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Мосфильм»).
02.45 Шоир Виктор Боков билан учрашув.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Олимпдан ўз ўрнингизни эгалланг». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Адабиёт. 8-синф. Н. А. Некрасов. «Катта эшик олдидаги мулоҳазалар».
10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.40 Табиатшунослик. 2-синф. Ўрмонда қиш.
11.55 Компьютер билан мулоқот.

*

13.00 «Биз — лўлилармиз». Москва «Ромэн» лўлилар театрининг фильм-спектакли.
14.25 «Санъаткорнинг қайтиши». Фильм-концерт.
15.25 РСФСЖ шаҳарлари телестудиялари. «Ўтмиш билан келажак оралиғида» (Қозон).
16.15 Ритмик гимнастика.

* * *

17.30 «Томошабинлар меҳри соврини» кинофестивали. «Кўча портрети». Ҳужжатли фильм премьераси. Москвага ҳақиқат излаб келган доғистонлик милиционер М. Шамилов ҳақида («ЦСДФ»).
17.50 Волейбол. Европа чемпионлари кубоги. Эркаклар. МАСК —«Филипс» (Италия).
18.35 «Мўъжизасиз мўъжизалар».
19.15 Давлат чукотка-эскимос «Эргирон» ансамблининг концерти.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Доню лақабли маймун боласи ҳақида». 1-қисм.
20.45 «Машшоққа ўқ узманг». Телевизион ҳужжатли фильм (Минск).
21.15 Бутунроссия танловининг совриндори С. Лукин чалади (домра).
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Асраб, авлодларга етказ».
23.00 Хоккей. ССЖИ чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Крилья Советов».

Жума *

25 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Доира оҳанглари». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
9.35 «Йўлдаги репортаж». Телефильм.
9.55 Ўктам Усмонов. «Гирдоб». Видеофильм. 4-қисм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Сеҳрли ҳарфлар ороли». Жумҳурият қўғирчоқ театрининг спектакли.
19.05 Долзарб мавзу.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Жумҳуриятда хизмат кўрсатган артист, бастакор Қаҳрамон Комилов.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Маърифатнома».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари».
23.25 Янгиликлар.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Суҳбатга чорлаймиз». Бевосита мулоқот.
20.00 «Пульс». Информацион кўрсатув.
20.10 «Пойтахтимиз меҳмонлари». Москвадаги Таганка театри актёрлари билан учрашув.
21.20 «Рок усулида». Катталар учун мультфильм.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Негатив». Танқидий кўрсатув.
22.45 «Мўътабар шахс». Бадиий фильм.

● МТ I

7.00 «Тонг» (120+30).
9.30 «Инновация. Маркетинг. Натижа».
9.45 «Қулоқсизлар байрами». Мультфильм.
10.35 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.15 Халқ куйлари.
11.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
12.30 «ТСН».
12.45 «Австралия воқеалари». Телевизион ҳужжатли фильм. 3-фильм — «Майк Маррейнинг ташвиши йўқ».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 «Шаҳар чеккасидаги шифохона». Йигирма серияли телевизион бадиий фильм. 9-серия — «Парвариш».
16.50 «Онам, дадам ва мен».
17.20 Болалар учун фильм. «Иванко ва шоҳ Поганин» («Укртелефильм»).
18.40 «Мулоқот-анжуман».
19.10 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Хотин-қизлар. Эркин программа. Болгариядан кўрсатилади.
20.10 «ВИД» программаси.
20.25 «Ҳар бир хонадонда бўл». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» программаси.

Тунги телевидение

01.15 «Оилавий шароитга кўра». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
02.20 Рус санъатининг 100 ёши. Шахсий коллекциялардаги асарлар кўргазмаси ҳақида.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Нон. Хонадон. Соҳиб». Илмий-оммабоп фильм.
9.45, 10.35 Теварак атроф билан танишиш. 1-синф. Москва — ССЖИ пойтахти.
10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
10.55 «Шундай жой бор...». Телевизион ҳужжатли фильм (Свердловск).
11.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Физика. 8-синф. Учқун нега йўқолди?
12.05 «Бугунги Буюк Британия».

*

13.05 Қисқа метражли телевизион бадиий фильмлар программаси: «Менга қарата олма от», «Кўзбойлоғич».
14.25 «Халқ қўшиқларига муҳаббат билан». «Московия» фольклор ансамбли билан учрашув.
15.05 Телевизион ҳужжатли фильмлар: «Лелятинолик Дон Кихотлар» (Волгоград), «Тункезарлар клуби» (Иркутск).
15.45 А. Юрлов номли жумҳурият Давлат академик рус хор капелласининг концерти.

* * *

17.30 Жаҳон халқлари ижоди. Ҳиндистон.
18.00 «Мана менинг қишлоғим» (Олтой ўлкаси).
19.00 Спорт ҳамма учун.
19.15 Мультфильмлар.
19.25 Коллаж.
19.30 В. Висоцкий хотирасига бағишланган кўрсатув.
20.15 Россиянинг парламент хабарномаси.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Доню лақабли маймун боласи ҳақида». 2-қисм.
20.45 «Правда» кўчаси». Совет жамиятининг ахлоқий жиҳатлари ҳақида телеочерк.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Милandaги энг катта ўғирлик». Бадиий фильм (Италия).
23.55 Чана спорти. Жаҳон чемпионати. Сигулдидан кўрсатилади.
00.25 «Тунги рандеву». Минскдан кўрсатилади.

Шанба *

26 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум». Мусиқий кўрсатув.

*

9.00 «Йигитлар беллашганда».
10.40 Араб тили.
11.10 «Нафосат». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
13.40 Ўзбекистон Давлат телевидениеси ва радиоси хизмат кўрсатган хор жамоаси концерти.
14.10 «Деҳқон ва замин».

Тижорат кўрсатувлари

15.20 «Ҳазорбоғ»нинг 60-баҳори». Ҳужжатли фильм.
16.30 «Бешкент толаси».

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Бир хўтикча бўлган экан». Мультфильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.30 «Ҳафтанома».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Парама». Бадиий фильм. 1—2-сериялар (Ҳиндистон).
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Савту калом». Адабий-мусиқий кўрсатув.
9.65 «Шифо». Тележурнал.
10.35 «Мўътабар шахс». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Ажойибот яратувчи». Мультфильм.
18.15 «Шаҳло» болалар рақс ансамблининг концерти.
19.00 «Новости».
19.20 «Садои сарбоз».
20.00 «Дўхтир, мен гўзал бўлмоқчиман». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Тожиктелефильм»).
20.20 Кинолавҳа.
20.30 «Ахбор».
20.50 «Мерос». Зоҳирий Самарқандий. «Симбоднома».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Кўҳи баланд».

● МТ I

7.00 Халқ қўшиқлари танлови қатнашчиларининг концерти. Хабаровскдан кўрсатилади.
7.30 Мультфильмлар.
7.45 Спорт ҳамма учун.
8.00 Ритмик гимнастика.
8.30 «Навбат сизга, артист». Игорь Бриль чалади.
9.00 «Здоровье».
9.30 «ТСН».
9.45 Ҳаракат хавфсизлиги учун.
10.15 «Сўз». Адабий-бадиий программа.
12.15 Эстрада концерти.
12.45 «Жарликдан». Ҳужжатли-публицистик фильм премьераси. 1-фильм — «Қамалдаги кишилар» («Око Медия» (Вена), «Паритет» (ССЖИ), «Вашингтон филм ассошиэйтс» (АҚШ) студияларининг биргаликдаги маҳсулоти).
13.45 «Ер манзаралари». Илмий-оммабоп фильм премьераси. 3-серия— «Вулқонлар» (ГФЖ).
14.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Ғаройиб бола». Бадиий фильм.
16.15 «ТСН».
16.30 Диснейлэнддаги мўъжизалар телетармоғи.
17.30 «Уялсинми ёки қувнасинми?» Маданият, ахлоқ, анъаналар.
18.30 «Халқаро панорама».
19.15 Режиссёр Я. Фрид фильмлари. «Дон Сезар де Базан». 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»).
21.30 «Время».
22.15 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Эркаклар. Эркин программа. Болгариядан кўрсатилади.
23.00 Қўшиқ ҳақида хотиралар («Йил қўшиғи» фестивали саҳифаларида).
23.30 «Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг».

Тунги телевидение

01.30 «Номсиз юлдуз». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (Свердловск киностудияси).
02.35 «Шимол садолари». Фильм-концерт (Ленинград).

● МТ II

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.45 «Майдон».
9.45 «Биз яшаётган олам». Режиссёр К. Лаврентьевнинг ҳужжатли фильмлари.
10.30 «Оила» телепрограммаси.
11.30 «Киносерпантин». 1-дубль.
13.00 «Ҳамдўстлик» видеоканали.
16.30 «Плюс ўн бир». Россия телевидениесининг программаси.
20.00 Э. Элгар. «Аллегро» интродукцияси (Польша телевидениеси).
20.20 «Экранда Сибирь». Киножурнал.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Энг азиз». Мультфильм.
20.45 «Киносерпантин». 2-дубль.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Киносерпантин». 3-дубль.

Якшанба *

27 ЯНВАРЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

ҲУРМАТЛИ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР!

Соат 9.00 дан «Ёшлик» студиясининг видеоканали яна сизнинг хизматингизда.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Самовий саргузашт». Мультфильм.
18.20 Болалар учун. «Кичкинтой» программаси.
18.50 «Меҳр ўчоғи». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Жаҳон кино юлдузлари». Жан Поль Бельмондо.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Мерос». Мақом тарихидан. 1-кўрсатув.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

9.00 «Сапеда». Мусиқий ахборот.
10.05 «Ҳар бир кишига ва барчага». Реклама.
10.10 «Мўъжиза алифбо».
10.50 Кинопрограмма.
11.50 «Ғалабадан сўнгги мағлубият». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Муз устида». Телефильм-концерт.
18.30 «Пайғом». Телетомошабинларнинг хатлари асосида.
19.10 «Забони мо — жаҳони мо».
20.00 «Ҳафта». Информацион кўрсатув.
20.30 «Умид тонги». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
20.40 Мусиқий кўрсатув.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Дилафрўз». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
23.15 «Телетомошабин ҳамроҳи».

● МТ I

8.30 «ТСН».
8.45 Ритмик гимнастика.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.30 «Ватан хизматида».
11.30 Тонгги дам олиш программаси.
12.00 «Ҳайвонот оламида».
13.00 «Делегатскаядаги музей». «Бувимнинг сандиғидаги мўъжиза».
13.30 «Қишлоқ янгиликлари».
14.30 «Мусиқий киоска».
15.00 «Веди» программаси.
15.30 «ТСН».
15.45 «Ғалати махлуқ». Мультфильм.
16.00 «Мастер, Маргарита. Испанчадан эркин таржима». Ҳужжатли фильм премьераси («Центрнаучфильм»).
16.10 «Марафон-15».
17.25 МТ I нинг якшанба променад-концерти.
19.05 «Уолт Дисней таништиради...».
19.55 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Қишки олча». Бадиий фильм («Ленфильм»).
21.30 «Время».
22.15 Фигурали учиш. Европа чемпионати. Эркин рақс. Болгариядан кўрсатилади.
23.15 В. Леонтьев. «Сен-ла кетсам...».

Тунги телевидение

00.30 «Бир куни Кусковода». Видеофильм.
01.05 «Номсиз юлдуз». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
02.10 «Ёмғир куйи».

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.45 «НУЖ: эълон қилинмаган ташриф». 7-кўрсатув. 1 ва 2-қисмлар.
10.10 Дзюдо кураши. ССЖИ чемпионати. Минскдан кўрсатилади.
10.40 «Илья Эренбург». Ҳужжатли фильм.
11.20 Миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича АҚШ чемпионати. «Детройт пистонс» — «Чикаго булз».
12.20 «Осиё овози». Эстрада-дам олиш программаси.

●

14.15
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

●

17.45 «Ер эди...». Қишлоқ хўжалигида гербицидларни қўллаш билан боғлиқ бўлган экологик муаммолар ҳақида ҳужжатли фильм. «Она замин ташвишида» туркумидан.
18.05 «Планета». Халқаро программа.
19.05 Россиянинг парламент хабарномаси.
19.20 Чана спорти. Жаҳон чемпионати. Сигулдидан кўрсатилади.
20.00 З. Сахабеева куйлайди. Қозондан кўрсатилади.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Қувноқ Гном».
20.50 Коллаж.
20.55 Иттифоқдош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. «Меросхўр». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. М. Салтиков-Шчедрин номли Давлат оммавий кутубхонаси ҳақида.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Муаллифлик телевидениеси. «Гиннес шоу», «Сўнгги нола», «Намедни».
24.00 Чана спорти. Жаҳон чемпионати. Сигулдидан кўрсатилади.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

29, 30, 31 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 ДА
1, 2, 3 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16.00 19.30 ДА

ЯНГИ ПРОГРАММА

«ҲАЗИЛ–3»

КУЛГИ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Мирза ХОЛМЕДОВ, Обид АСОМОВ, Ботир МУҲАММАДХЎЖАЕВ, Собит АСОМОВ, Тўхтамурод АЗИЗОВ ва бошқалар.

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЁР — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Давлат мукофоти лауреати АБДУРАШИД РАҲИМОВ.

Чипталар соат 11.00 дан сотилади.

Жамоа буюртмаси қабул қилинади. Телефон 45-85-68.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
4, 5, 6 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16 ВА 19.30 ДА

«ФАРҒОНА ТАРОНАЛАРИ»

ЯНГИ КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти совриндори, «КАМОЛОТ—90» кўригининг ғолиби
ОХУНЖОН МАДАЛИЕВ
ва хушовоз хонанда
ҚИЛИЧБЕК ТОЖИЕВ
раққосалар: Гулмира ШИРИНОВА ва Раъно ЗОКИРОВА.
Программани ЎТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.
Касса соат 11 дан 19.00 гача ишлайди.
Телефонлар: 45-92-13, 41-74-30.

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

84.397 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма: 4728. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.